

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
PIA SUVI MARJUKKA HARMOKIVI	Telia Tunnistus	21.10.2024 15:03:48 UTC+03:00
MIKA PETTERI SUOMALAINEN	Telia Tunnistus	21.10.2024 15:05:48 UTC+03:00
Pehkonen Riikka Tuulia	Telia Tunnistus	21.10.2024 15:06:11 UTC+03:00
MARKO PETTERI KORHONEN	Telia Tunnistus	21.10.2024 15:07:21 UTC+03:00
LASSE PETTERI RISTIKANGAS	Telia Tunnistus	21.10.2024 15:25:13 UTC+03:00
Kuronen Jaakko Olavi	Telia Tunnistus	21.10.2024 16:10:09 UTC+03:00
Janne Samuli Airaksinen	Telia Tunnistus	21.10.2024 17:02:15 UTC+03:00
Ulla Nikulainen	Suomi.fi	22.10.2024 07:06:43 UTC+03:00
Kirsi Maarit Väänänen	Telia Tunnistus	22.10.2024 07:37:55 UTC+03:00
SIRPA HARTOJOKI	Telia Tunnistus	22.10.2024 08:51:53 UTC+03:00
Pietiläinen Tiina Pauliina Elisa	Telia Tunnistus	22.10.2024 09:15:43 UTC+03:00
Väänänen Tiia Mirkka Maria	Telia Tunnistus	22.10.2024 09:26:38 UTC+03:00
TERO TAPIO OINONEN	Telia Tunnistus	22.10.2024 11:54:38 UTC+03:00
SIMO TAPANI MÄKINEN	Telia Tunnistus	22.10.2024 12:00:05 UTC+03:00
HARRI KORHONEN	Telia Tunnistus	22.10.2024 13:21:01 UTC+03:00
Timo Juhani Kiviluoma	Telia Tunnistus	22.10.2024 14:03:24 UTC+03:00
Juha-Pekka Rusanen	Suomi.fi	22.10.2024 14:05:44 UTC+03:00
MIKKO KÄRNÄ	Telia Tunnistus	23.10.2024 08:40:15 UTC+03:00
MATTI JUHANI RAATIKAINEN	Telia Tunnistus	28.10.2024 08:29:09 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (2 sivua)
- Alkuperäinen dokumentti (7 sivua)

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Määttä Tytti Ella Kaisa	Telia Tunnistus	28.10.2024 14:51:25 UTC+02:00
Rantanen Raija Anneli	Telia Tunnistus	29.10.2024 10:27:58 UTC+02:00
Anu Irmeli Sepponen	Telia Tunnistus	30.10.2024 08:42:16 UTC+02:00
Piironen Veli Juha Petteri	Telia Tunnistus	30.10.2024 12:59:06 UTC+02:00
HENRI RUOTSALAINEN	Telia Tunnistus	01.11.2024 12:54:33 UTC+02:00
Airi Tuulikki Kinnunen	Telia Tunnistus	04.11.2024 08:21:53 UTC+02:00
JARMO TAPANI RONKAINEN	Telia Tunnistus	04.11.2024 08:32:01 UTC+02:00
Tommi Tikka	Suomi.fi	04.11.2024 08:53:30 UTC+02:00
Tiikasalo Lari Johannes	Telia Tunnistus	05.11.2024 09:45:01 UTC+02:00
Nykänen Anssi Veli	Telia Tunnistus	05.11.2024 12:18:04 UTC+02:00
Anni Kainulainen	Suomi.fi	06.11.2024 17:45:01 UTC+02:00
Hänninen Janne Joonas	Telia Tunnistus	27.11.2024 14:16:18 UTC+02:00
Kati Laura Johanna Viita	Telia Tunnistus	28.11.2024 14:59:55 UTC+02:00
SOILE LAHTI	Telia Tunnistus	04.12.2024 09:34:51 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (2 sivua)
- Alkuperäinen dokumentti (7 sivua)

Kansilehden sivu 2/2

Pohjois-Savon hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton sopimus yhteistyön ja toimintatapojen periaatteiksi ja rakenteiksi

1. Sopimuksen osapuolet

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Iisalmen kaupunki

Joroisten kunta

Kaavin kunta

Keiteleen kunta

Kiuruveden kaupunki

Kuopion kaupunki

Lapinlahden kunta

Leppävirran kunta

Pielaveden kunta

Pohjois-Savon liitto

Rautalammin kunta

Rautavaaran kunta

Siilinjärven kunta

Sonkajärven kunta

Suonenjoen kaupunki

Tervon kunta

Tuusniemen kunta

Varkauden kaupunki

Vesannon kunta

Vieremän kunta

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Sopimusosapuolilla on yhteiset asukkaat ja tarve tehdä yhteistyötä asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja palvelujen toteuttamiseksi.

Yhdyspinta tarkoittaa tässä sopimuksessa kahden tai useamman organisaation asiakaslähtöistä toiminnallista yhteyttä.

- 1) Tämän sopimuksen tarkoittama yhteys muodostuu hyvinvointialueen ja kuntien järjestämisvastuilla olevien tehtävien välillä. Niiden asiakaslähtöinen toteuttaminen vaatii yhteistä työtä. Yhdessä tunnistetut yhdyspinnat ovat asukkaiden asumisen, hyvinvoinnin, terveyden, turvallisuuden ja osallisuuden edistämisessä sekä lasten, nuorten, työikäisten ja ikäihmisten sujuvassa liikkumisessa palvelujen välillä.
- 2) Maakunnan liitto aluekehitysviranomaisena vastaa maakunnan pitkän tähtäimen suunnitelmien, maakuntakaavan sekä maakunnan kehittämisohjelmien valmistelusta. Em. asiakirjoissa asetetaan maakunnan tavoitteet mm. väestön, elinkeinoelämän, työllisyyden, hyvinvoinnin ja saavutettavuuden osalta. Miten näissä tavoitteissa yhdessä onnistutaan, vaikuttaa niin väestön terveyteen ja hyvinvointiin kuin kuntien kykyyn tarjota palveluita. Tämä kytkee maakunnan liiton, kuntien ja hyvinvointialueen tehtävät toisiinsa.

Sopimuksen allekirjoittajat sitoutuvat toimimaan yhdessä sovittujen käytänteiden mukaisesti yhteisissä tavoitteissa ja tehtävissä ihmislähtöisten ja toimivien palvelujen järjestämiseksi sekä osaavien työntekijöiden saatavuuden varmistamiseksi.

Sopimusosapuolet ovat keskenään tasavertaisia juridisia toimijoita. Tällä sopimuksella sovitaan yhteistyön tekemisen periaatteista, tavoitteista ja yhteistyön rakenteista yleisellä tasolla.

3. Yhteistyön lainsäädäntöpohja

Lainsäädännössä yhteistyövelvoite kuntien, maakuntaliiton ja hyvinvointialueen välillä on säädetty muun muassa seuraavissa pykälissä:

Laki hyvinvointialueista 611/2022, § 14 (neuvotteluvelvoite valtuustokausittain).

Laki sosiaali- ja terveyshuollon järjestämiseksi 612/2021: § 6 ja 7§ (hyte), § 10, § 32 ja § 50

Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista 7/2014 (maakuntien liittojen

vastuu aluekehittämisen tehtävistä ja yhteistyöstä).

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä 380/2023, 8§, 9§

Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, 15§, 17§

Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021 4§

Pelastuslaki 379/2011 30§, 46§, 65§

Valmiuslaki 1552/2011 12§ 120§

4. Sovittavat periaatteet ja tavoitteet

Pohjois-Savon hyvinvointialue, Pohjois-Savon kunnat ja Pohjois-Savon liitto ovat toistensa strategisia kumppaneita. Kumppanuus perustuu tietoon perustuvaan tilannekuvaan väestöstä, hyvinvoinnista, palvelutarpeista ja kehitysnäkemyksistä. On tärkeää tunnistaa yhteinen toimintakenttä asukkaiden hyvinvoinnin, arjen ympäristöjen, koulutuksen ja osaamisen sekä elinvoiman edistämiseksi. Kumppanuuden onnistuminen vaatii luottamusta, vuorovaikutusta ja sitoutumista yhteiseen tekemiseen. Sopimuksen osapuolet sitoutuvat siihen, että yhdyspintatyöhön löytyy vastinparit jokaiselta osapuolelta jokaisella yhdyspintatyön tasolta.

Seuraavat neljä osa-aluetta on tunnistettu yhteisiksi tavoitteiksi.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen ehkäisee hyvinvointivajeita

Osapuolilla on yhteiset asukkaat, joiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yhteinen jaettu tehtävä. Yhteistyötä tehdään järjestöjen ja muiden yhteisöjen, viranomaisten sekä elinkeinoelämän kanssa. Tavoitteena on sairastavuuden, mielenterveyden ongelmien ja syrjäytymisen ehkäisy.

Asiakaslähtöiset ja yhteensovitettut yhdyspintapalvelut

Sosiaali-, terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluilla on tunnistettu vaikutus eri-ikäisten asukkaiden asumiseen ja arjen sujuvuuteen. Palvelujen ja palveluverkon suunnittelussa asukkaita ja palveluja käyttäviä kuullaan. Osapuolet käyvät vuoropuhelua eri tasoilla palvelujen sujuvuuden edistämiseksi. Tavoitteena ovat asiakaslähtöiset ja yhteensovitettut yhdyspintapalvelut.

Yhteinen työssäkäynnin, koulutuksen ja ammatillisen kehittymisen ekosysteemi

Pohjois-Savo muodostaa yhteisen työssäkäynnin sekä osaamisen ja koulutuksen ekosysteemin, joka hyvin toimiessaan tukee yksilöiden työ- ja toimintakykyä ja ammatillista kehittymistä sekä edistää alueen työllisyyden tilaa ja työvoiman saatavuutta. Tavoitteena on henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman edistäminen.

Tietoon pohjautuva ennakointi talouden ja toiminnan suunnittelun tukena

Tietoon pohjautuva toiminnallinen ja taloudellinen ennakointi tukee pitkäjänteistä talouden suunnittelua sekä reagointia toimintaympäristön muutoksiin. Yhdessä osapuolet muodostavat mittavan tietovarannon tulevaisuuden ennakointiin. Tavoitteena yhteisen tulevaisuutta ennakoivan tilannekuvan pohjalta käyty vuoropuhelu tulevaisuuden suunnista. Sopimuksen liitteenä on yhdyspintaohjelma, jossa on lisätietoa tavoitteiden muodostumisesta, kuvattu yhdyspintojen yhteistyörakenteet sekä toimenpiteitä yhteistyölle. Ohjelma ei ole sopimuksellisesti sitova.

5. Yhteistyön rakenteet

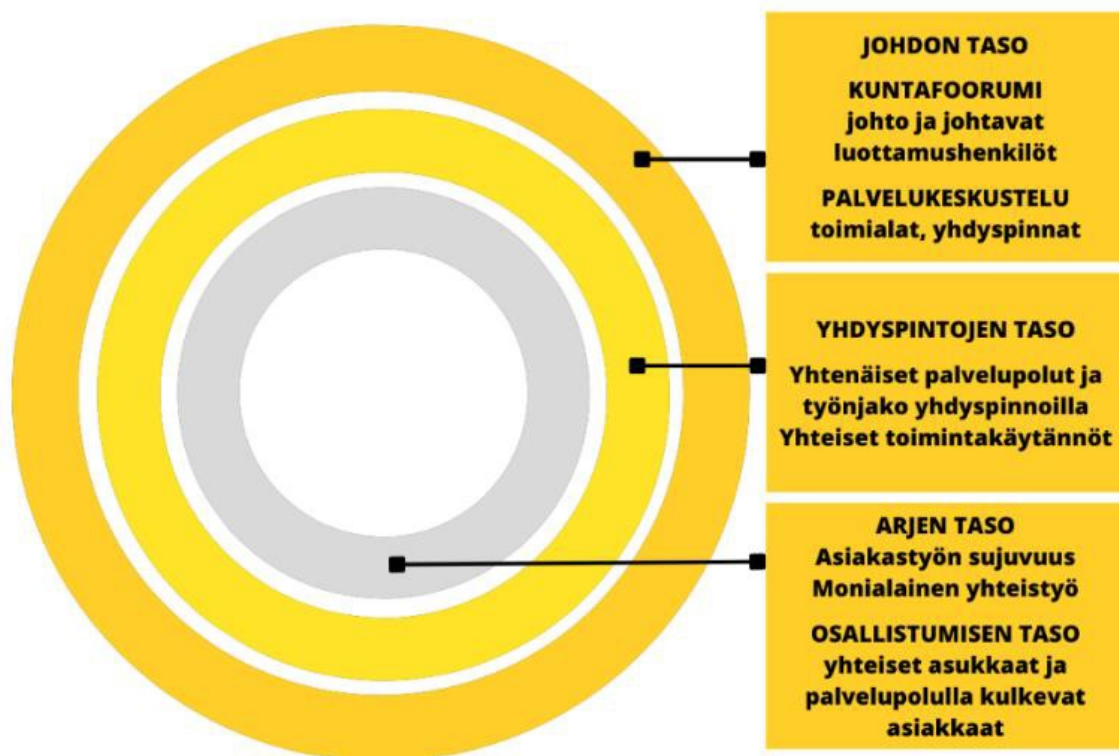
Tässä sopimuksessa sovitaan yhteistyön rakenteista johdon tasolla. Tavoitteiden mukaisesti tai tilanteen niin vaatiessa voidaan perustaa yhteistyötä edistäviä ryhmiä. Lisäksi arjen työ vaatii sujuvaa ja joustavaa yhteistyötä eri tasoilla.

JOHDON TASO

Kuntafoorumi

Kuntajohtajien ja kuntien luottamushenkilöjohdon, hyvinvointialuejohtajan, toimialajohtajien ja alueluottamushenkilöjohdon sekä maakunnan liiton johdon ja sen luottamushenkilöjohdon yhteinen strategisen tason foorumi, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Kuva 1 Yhteistyörakenteiden tasot

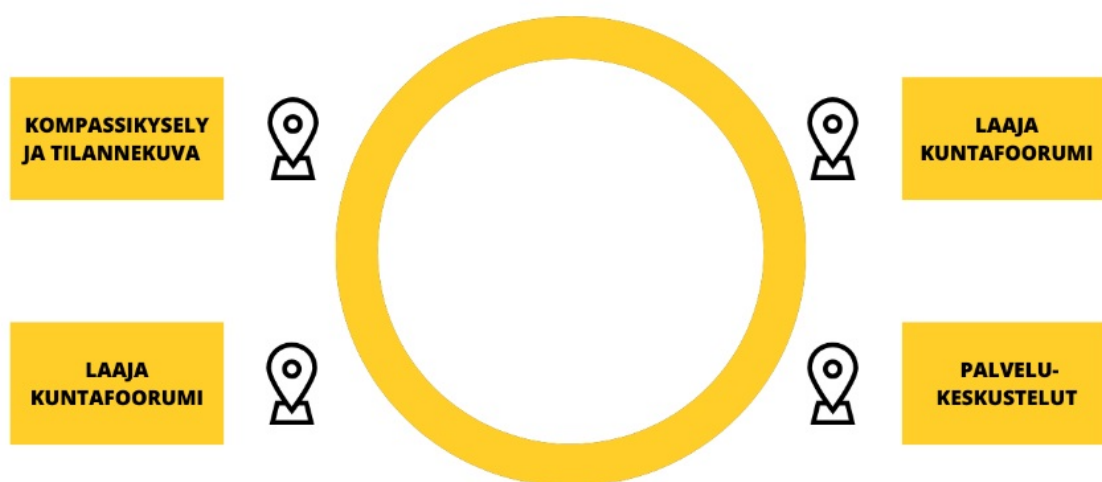
Luottamushenkilöjohto tarkoittaa tässä kunkin organisaation hallituksen puheenjohtajaa ja valtuuston puheenjohtajaa. Tämän lisäksi organisaatioiden viranhaltijajohto kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa vapaamuotoisesti.

Laajan kuntafoorumin tehtävänä on

- käydä kerran valtuustokaudessa hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton väliset neuvottelut (611/2021, 14§) ja asettaa yhteiset strategiset tavoitteet yhteistyölle. Maakunnan liitto osallistuu neuvotteluihin. Neuvottelujen muodosta ja aikataulusta sovitaan uuden valtuustokauden ensimmäisessä kuntafoorumissa;
- seurata yhteistä maakunnan aluetaloudellista kehitystä sekä tilannekuvaa väestön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilasta, palvelutarpeiden kehityksestä, alueen elinvoiman ja TKIO-toiminnan suunnasta sekä yhdyspintojen toimivuudesta;
- seurata asetettujen strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuosittaisen kompassikyselyn avulla.
- linjata yhteistä verkostotyötä tavoitteiden edistämiseksi.

Kokoonkutsujana on Pohjois-Savon hyvinvointialue. Vastuutahona on hyvinvointialuejohtaja.

Kuva 2Johdon tason vuosikello

Palvelukeskustelut

Vuoden 2024 alussa käynnistetään alueittain palvelukeskustelut, jotka käydään jatkossa kerran vuodessa. Palvelukeskustelujen aluejako on kuvattu yhdyspintaohjelmassa. Osallistujina ovat asiakohtien mukaan arvioituna kunnan ja hyvinvointialueen toimialojen edustajat. Tavoitteena on strategisten tavoitteiden toteutumisen seuranta paikallisella tasolla sekä uusien yhteistyötarpeiden esiin nostaminen. Palvelukeskustelujen tehtävänä on käsitellä seuraavia teemoja:

- Tilannekuva paikallisella tasolla: väestö ja palvelutarpeet, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevän työn tilanne sekä talouden mittarit.
- Tilannekuvan vaikutus esimerkiksi lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, ikääntyvän väestön ja erityisryhmien asumiseen, suunniteltuihin uusiin asuinalueisiin ja palveluihin, varautumiseen, työllisyyden palveluihin, maahanmuuton ja kotoutumisen palveluihin, tiloihin, kiinteistöihin sekä tukipalveluihin.
- Toimenpiteistä sopiminen tilannekuvan ja yhteisten tavoitteiden mukaisesti.

Palvelukeskustelun kutsuu kokoon vuorovastuussa oleva kunta. Kunnat kokoavat yhteistyössä esiin palvelukeskustelussa nostettavat aiheet niin, että toimialajohtajat voivat katsoa sopivimman edustajan toimialaltaan käymään keskustelun tarpeista ja toimenpiteistä. Tilannekuvan kokoamisesta palvelukeskusteluihin vastaa hyvinvointialue tukenaan maakunnan liitto. Yhdyspinnoilla on lakisääteisiä palveluja yhteensovittavia tehtäviä, joita varten on omat yhteistyön rakenteet toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Nämä on kuvattu yhdyspintaohjelmassa.

6. Yhteistoiminnan pelisäännöt

Kokouksista ei makseta kokouskorvauksia ja kilometrikorvauksia, vaan jokainen yhteistyötaho kustantaa omien edustajiensa palkka-, palkkio ja matkakulut. Kokousten järjestäjätaho maksaa kokousten järjestämiskustannukset (tilavuokrat ja tarjoilut).

7. Tiedonkulku ja viestintä

Kuntafoorumien, palvelukeskustelujen sekä muiden yhdyspintarakenteiden ulkoinen viestinnällinen vastuu on kokouksen kokoonkutsujalla. Kaikkien osapuolten viestintäorganisaatiot osallistuvat käytännön viestinnän jatkotoimiin, kuten tiedotteiden jakoon, www-sivujen päivittämiseen ja suunnitelmien viestintään. Viestinnän kokonaisuudesta hyvinvointialueella vastaa viestintä- ja markkinointijohtaja, joka viestintätiimeineen ja kuntien ja maakunnan liiton vastuussa olevien tahojen kanssa muodostavat viestintäverkoston.

Sisäinen tiedonkulku kuntien tai Pohjois-Savon hyvinvointialueen välillä on avointa ja vuorovaikutteista. Työryhmien kokoon kutsuminen toteutuu ajoissa ja valmisteltavat asiat ovat yhteisesti kommentoitavana ennen päätöksentekoa. Mikäli työryhmä niin sopii, tapaamisista tehdään muistiot ja ne jaetaan ja tallennetaan sovitulla tavalla. Kuntafoorumin asiakirjat sisältävät linjauksia ja valmistelua osapuolten päätöksentekoon, joten niiden jaosta ja näkyvyydestä myös ulospäin sovitaan erikseen.

8. Seuranta

Pohjois-Savon hyvinvointialueen, Pohjois-Savon liitto ja kuntien välistä yhteistyötä ja sen tavoitteiden onnistumista seurataan vuosittain Kuntafoorumissa.

9. Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa 1.11.2023-31.12.2025.

**Yhdyspintaohjelma 2030
Pohjois-Savon
hyvinvointialueen,
Pohjois-Savon kuntien ja
Pohjois-Savon liiton
yhteistyöhön ja toimenpiteet
vuosille 2023-2025**

Sisältö

1. Yhdyspintaohjelman tarkoitus ja tausta
2. Yhteiset pidemmän aikavälin tavoitteet ja yhteistoiminnan periaatteet
3. Johdon yhteistyön rakenne ja toimenpiteet
4. Yhdyspintojen yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet
 - a. Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen yhteistyö ja toimenpiteet
 - b. Sivistys-, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyö ja toimenpiteet
 - c. Työllisyyden edistämisen yhteistyö ja toimenpiteet
 - d. Kotoutumisen ja maahanmuuton yhteistyö ja toimenpiteet
 - e. Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautumisen yhteistyö ja toimenpiteet
5. Sopimuksen ja ohjelman seuranta

1. Yhdyspintaohjelman tausta ja tarkoitus

Yhdyspintaohjelmassa

- ✓ Täydennetään yhdyspintasopimusta hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton välillä tarkemmilla tiedoilla olemassa olevista ja yhteistyön rakenteista erilaisilla yhdyspinnoilla.
- ✓ Kuvataan yleisessä sopimuksessa kuvattujen pidemmän tähtäimen tavoitteiden ja periaatteiden taustatyö.
- ✓ Sopimuksessa sekä ohjelmassa voidaan sopia samansuuntaisista toimenpiteistä ja ratkaisua vaativista asioista kerran valtuustokaudessa (hyvinvointialueen ja kuntien välinen neuvottelu, 14§ 611/2021)
- ✓ Tällä yhdyspintaohjelmalla sekä –sopimuksella, johon ohjelma linkittyy, on yhteistyötä liikkeelle laittava, kannustava ja mahdollistava rooli. Yhdyspinnoilla tapahtuva työnjako, ja yhteistyö kolmansien osapuolten kanssa, on erikseen sovittava ja tämä on toivottavaa. Tämä ohjelma on työväline yhteistyön käynnistämiseen.

*”Yhdyspinnalla tarkoitetaan kahden tai useamman organisaation välistä **toiminnallista** yhteyttä. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnoilla tarkoitetaan **toimintoja ja tehtäväkokonaisuuksia, jotka kuuluvat kunnan tai hyvinvointialueen järjestämisvastuulle ja joissa niiden asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttää yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen välillä.** Yhteistyön onnistumisen mahdollistamiseksi tarvitaan mm. yhteisiä tahtotilaa ja tavoitteita, yhteisesti sovittuja menettelytapoja sekä toimivaa tiedonkulkua.” **Kuntaliitto***

Yhdyspintoja määrittävää lainsäädäntöä

Laki hyvinvointialueesta 611/2021

- 14§ Hyvinvointialueen ja kuntien neuvottelu

Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Neuvottelussa voidaan sopia ainakin yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta.

- 8§ Tehtävän siirrot hyvinvointialueen ja kuntien välillä
- 23§ Aluevaalit (vaalilaki 714/1998), vaalien samanaikaisuus kuntavaalien kanssa (Kuntalaki 410/2015, 15§)
- 29§ Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, 32§ vaikuttamistoimielimet, yhteydet vastaaviin kuntalaissa määriteltyihin osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin sekä vaikuttamistoimielimiin.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi 612/2021

- 6§ ja 7§ hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntien ja hyvinvointialueen yhteisenä tehtävänä
- 10 § palvelujen yhteensovittamisen velvollisuus

Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista 7/2014

- maakuntien liittojen vastuu aluekehittämisen tehtävistä ja yhteistyöstä

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä 380/2023, voimaan 2025

- § 8-9 (palveluiden yhteensovittaminen, yhteistyövelvollisuus)

Laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023, voimaan 2025

- 15§ monialainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja 17§ monialainen kotoutumissuunnitelma
- Työnjako kotoutumisen edistäminen kunnissa, hyvinvointialueella ja valtiolla

Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021:

- 4 § (järjestämisvastuu)

Pelastuslaki 379/2011:

- 30 § (sammutusvesi)
- 46 § (yhteistyö pelastustoiminnassa)
- 65 § (yhteistyö väestönsuojeluun varautumisesta)

Valmiuslaki 1552/2011:

- 12 § (varautumisvelvollisuus)
- 120 § (pelastustoimen ja väestönsuojelun erityisjärjestelyt)

2. Yhteiset tavoitteet ja yhteistoiminnan periaatteet

- ✓ Pohjois-Savon hyvinvointialueella, Pohjois-Savon kunnilla sekä Pohjois-Savon liitolla on yhteiset asukkaat ja tarve tehdä yhteistyötä asukkaiden palvelujen toteuttamiseksi. Yhteisillä päätöksillä ja toimilla on merkitystä asukkaiden hyvinvointiin sekä Pohjois-Savon elinvoimaan.
- ✓ Pohjois-Savon hyvinvointialueen missiona on "*Hyvinvoiva ja kukoistava Pohjois-Savo*" ja painopistealueita ovat asukkaat, palvelut, työntekijät, toimintaympäristö ja talous. Hyvinvointialuestrategian painopisteiden sisältöjen rinnalla on tarkasteltu 19 kunnan ja kaupungin strategioita ja siten löydetty yhteiset tavoitteet hyvinvointialueelle ja kunnille.
- ✓ Pohjois-Savon liitto liittyy yhteisiin tavoitteisiin periaatteisiin aluekehittämisen sekä väestö- ja aluetaloudellisen tiedon tuottamisen näkökulmista. Maakuntasuunnitelmassa yksi kehittämisen kärjistä on terveysteknologia ja hyvinvointi, joissa vahva tutkimusosaaminen on alueellinen vahvuus. Hyvinvointi ja kulttuurihyvinvointi ovat aluekehittämisen kärkiä läpäiseviä teemoja. Tavoitteena on terveyden ja hyvinvoinnin tason nostaminen sekä sote-palvelujen saavutettavuuteen panostaminen koko maakunnassa.
- ✓ Tämän pohjalta on luotu yhteiset tavoitteet ja periaatteet, joita eri tasoilla ja yhdyspinnoilla edistetään.

Strategioiden yhteistä tarkastelua 1/2

Asukkaat	
hyvinvointialueella	kunnissa
- Pohjoissavolaisten terveys, hyvinvointi ja turvallisuus paranevat. - Kannustamme ja tuemme asukkaitamme osallisuuteen ja omatoimisuuteen. Avainsanoja ihmiset tarpeet yhdenvertaisuus tasa-arvo hyvinvointi- ja turvallisuuserot yhteistyö kunnat ja muut toimijat	- Lisätään hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta omatoimisen harrastamisen sekä liikunnan, kulttuurin ja luontokohteiden käytön mahdollisuuksia lisäämällä. - Huolehditaan turvallisista ja viihtyisistä arjen ympäristöistä ja asumisen tarpeista erilaisille asukasryhmille. Avainsanoja saavutettavuus esteettömyys avustukset osallisuus ja yhteisöllisyys elinvoima asuminen yhteistyö muiden palveluntuottajien ja kolmannen sektorin kanssa
Palvelut	
hyvinvointialueella	kunnissa
- Vahvistamme ennaltaehkäiseviä ja perustason palveluja - Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ovat toimintamme perusta. - Työmme on laadukasta ja asiakaslähtöistä. - Yhteensovitamme erilaiset palvelut vastaamaan asukkaidemme tarpeita. Avainsanoja lähipalvelut erityistason palvelupisteet hoidon porrastus kuntouttava työote digitaaliset palvelut	- Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen mallit toimivat lasten, nuorten ja perheiden kasvun sekä työikäisten ja ikääntyvien mielenterveyden ja toimintakyvyn tukena. - Hyvä palveluyhteistyö hyvinvointialueen, muiden kuntien sekä sidosryhmien kanssa. - Ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen lisääminen. Avainsanoja lapset nuoret työikäiset ikäihmiset yhdyspinnat palveluverkko digitaaliset palvelut yhteistyö

Strategioiden yhteistä tarkastelua 2/2

Työntekijät	
hyvinvointialueella	kunnissa
• Meillä on hyvinvoiva, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilöstö. • Panostamme työntekijöiden osaamisen vahvistamiseen ja valmentavaan johtamiseen. Avainsanoja työn arvostus ja ilo koulutus työkyky työyhteisö avoimuus osallisuus vaikuttamismahdollisuudet	• Motivoituneet, osaavat, sekä hyvinvoivat kuntatyöntekijät • Edistetään monipaikkaisuuden ja etätönn tuomia mahdollisuuksia tehdä työtä ja kehittää ammattitaitoa. Avainsanoja yhteiset asukkaat työterveys maalla asuminen koulutusmallit kuntouttava työtoiminta ja työllisyyden hoito
Toimintaympäristö	
hyvinvointialueella	kunnissa
• Vahvistamme kansainvälisen tason koulutusta, tutkimusta ja osaamista. • Toimintamme parantaa sosiaalista ja ekologista kestävyyttä. • Varaudumme kriiseihin ja lisäämme huoltovarmuutta. Avainsanoja Itä- ja Keski-Suomi innovaatiot yliopistollisuus tutkimus kumppanuus kokonaisturvallisuus YK:n kestävän kehityksen tavoitteet	• Vahvistetaan koulutuksen ja oppilaitosten vetovoimaisuutta ja saavutettavuutta • Parannetaan toiminta- ja palveluympäristön muutosten ennakoimista ja vaikutusten arviointia. Avainsanoja väestö maahanmuutto ilmastonmuutos TE2024 liikenne koulutusmallit oppiminen ja koulutus edunvalvonta yrittäjäystävällisyys
Talous	
hyvinvointialueella	kunnissa
• Vaikuttavuus ja vastuuntunto ohjaavat taloudellista päätöksentekoa • Talous on tasapainossa Avainsanoja eettisyys kustannustietoisuus tiedolla johtaminen investointien suunnittelu omistajaohjaus asiakas- ja työntekijäymmärrys hankinnat elinvoima	• Ennakoiva ja pitkäjänteinen tulevaisuuteen katsova talouden suunnittelu • Toimitilojen oikein mitoittaminen sekä investointien kestävä taso Avainsanoja uuden kunnan palvelut kustannustehokkuus tiedolla johtaminen elinkeinoelämä tilojen toimivuus talouden tasapainottaminen

Yhteiset periaatteet ja tavoitteet pidemmälle aikavälille

Pohjois-Savon hyvinvointialue, Pohjois-Savon kunnat ja Pohjois-Savon liitto ovat toistensa strategisia kumppaneita.

Kumppanuus perustuu tietoon perustuvaan tilannekuvaan väestöstä ja hyvinvoinnista sekä palvelutarpeista ja kehitysnäkemyksistä.

Yhteinen toimintakenttä muodostuu asukkaiden hyvinvoinnin, arjen ympäristöjen, koulutuksen ja osaamisen sekä elinvoiman edistämisestä.

Kumppanuuden onnistuminen vaatii luottamusta, suoraa vuorovaikutusta ja sitoutumista yhteiseen tekemiseen.

Yhdyspintatyö onnistuu, kun jokaiselta tasolta (johto, yhdyspinta, asiakas ja osallistuminen) löytyy vastinpari.

❖ Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden (HYTETU) edistäminen ehkäisee hyvinvointivajeita

Osapuolilla on yhteiset asukkaat, joiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on yhteinen jaettu tehtävä. Yhteistyötä tehdään järjestöjen ja muiden yhteisöjen, viranomaisten sekä elinkeinoelämän kanssa. **Tavoitteena on sairastavuuden, mielenterveyden ongelmien ja syrjäytymisen ehkäisy.**

❖ Asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut

Sosiaali-, terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluilla on tunnistettu vaikutus eri-ikäisten asukkaiden arjen sujuvuuteen. Palvelujen ja palveluverkon suunnittelussa asukkaita ja palveluja käyttäviä kuullaan. Osapuolet käyvät vuoropuhelua eri tasoilla palvelujen sujuvuuden edistämiseksi. **Tavoitteena ovat asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut.**

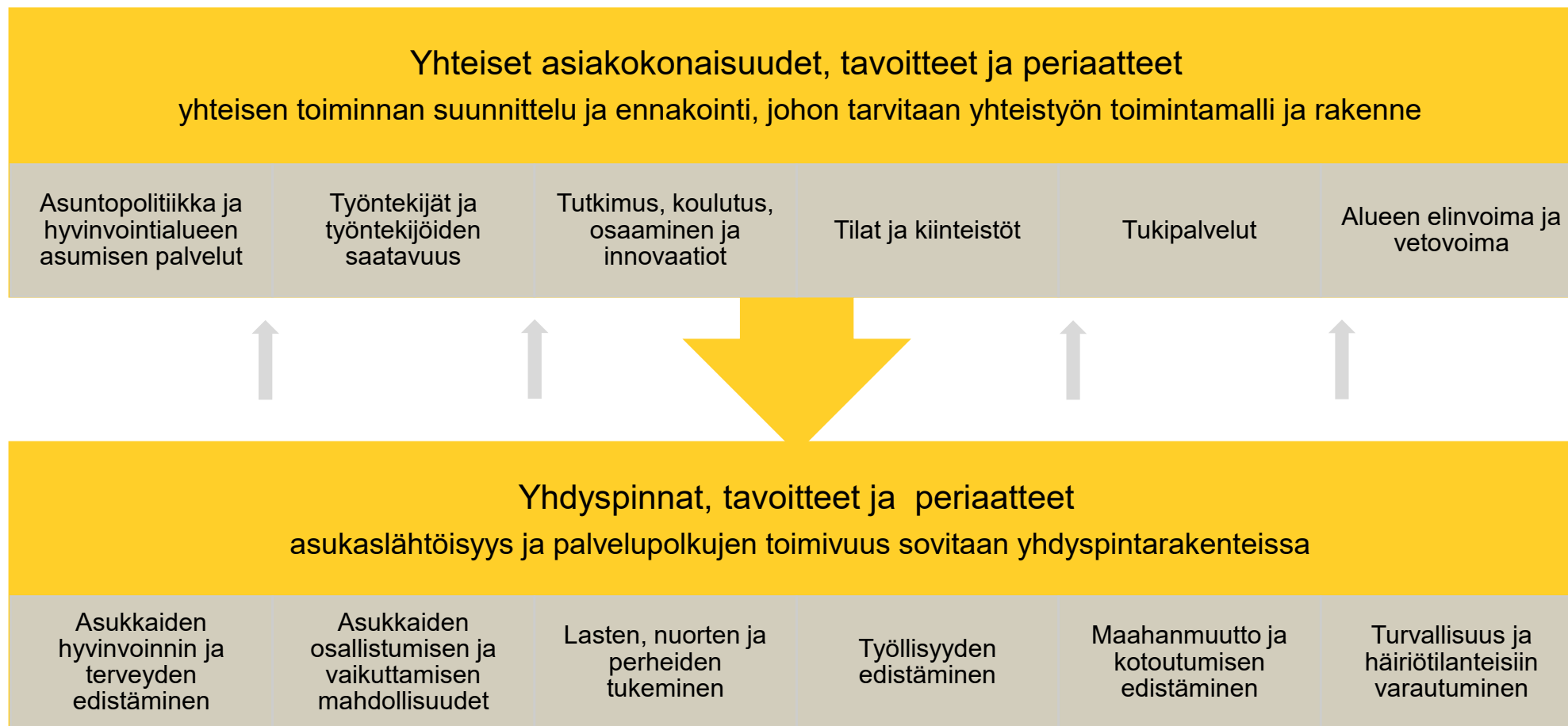
❖ Yhteinen työssäkäynnin, koulutuksen ja ammatillisen kehittymisen ekosysteemi

Pohjois-Savo muodostaa yhteisen työssäkäynnin sekä osaamisen ja koulutuksen ekosysteemin, joka hyvin toimiessaan tukee yksilöiden työ- ja toimintakykyä ja ammatillista kehittymistä sekä edistää alueen työllisyyden tilaa ja työvoiman saatavuutta. **Tavoitteena on henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman edistäminen.**

❖ Tietoon pohjautuva ennakointi talouden ja toiminnan suunnittelun tukena

Tietoon pohjautuva toiminnallinen ja taloudellinen ennakointi tukee pitkäjänteistä talouden suunnittelua sekä reagointia toimintaympäristön muutoksiin. Yhdessä osapuolet muodostavat mittavan tietovarannon tulevaisuuden ennakointiin. **Tavoitteena yhteisen tulevaisuutta ennakoivan tilannekuvan pohjalta käyty vuoropuhelu tulevaisuuden suunnista.**

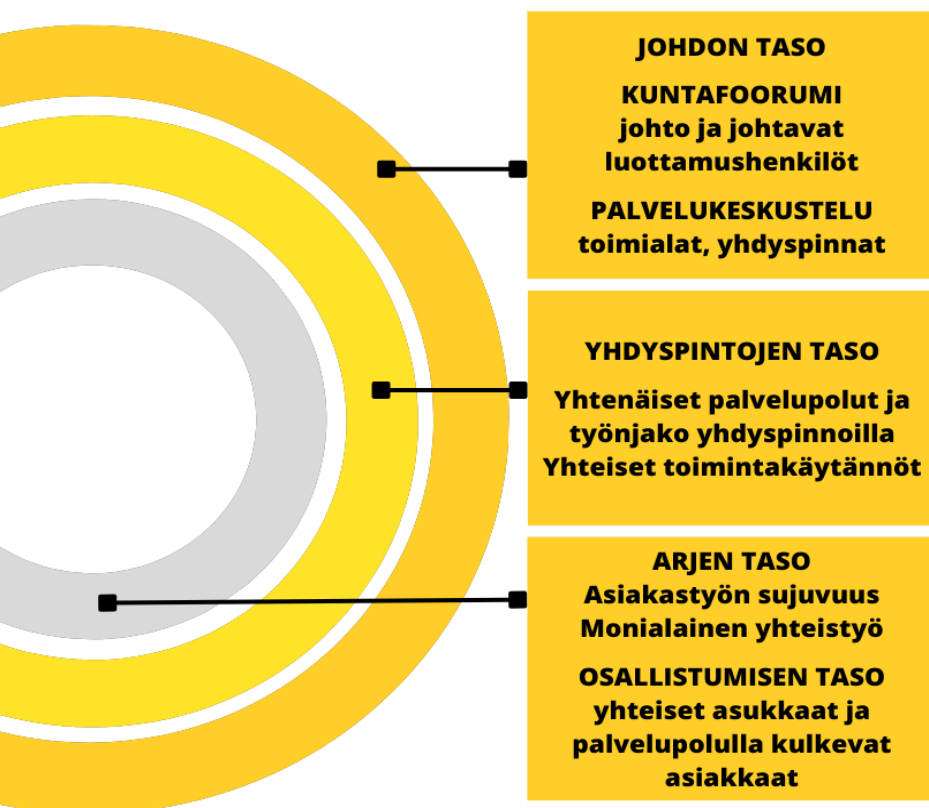
Tavoitteita edistetään yhdyspinnoilla

Kuntaliiton materiaalit sopimuksessa

[Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyö ja yhdyspinnat](#) | [Kuntaliitto.fi](#) [Strategisen yhteistyösopimuksen mallipohja kuntien ja hyvinvointialueiden hyödynnettäväksi](#) | [Kuntaliitto.fi](#)

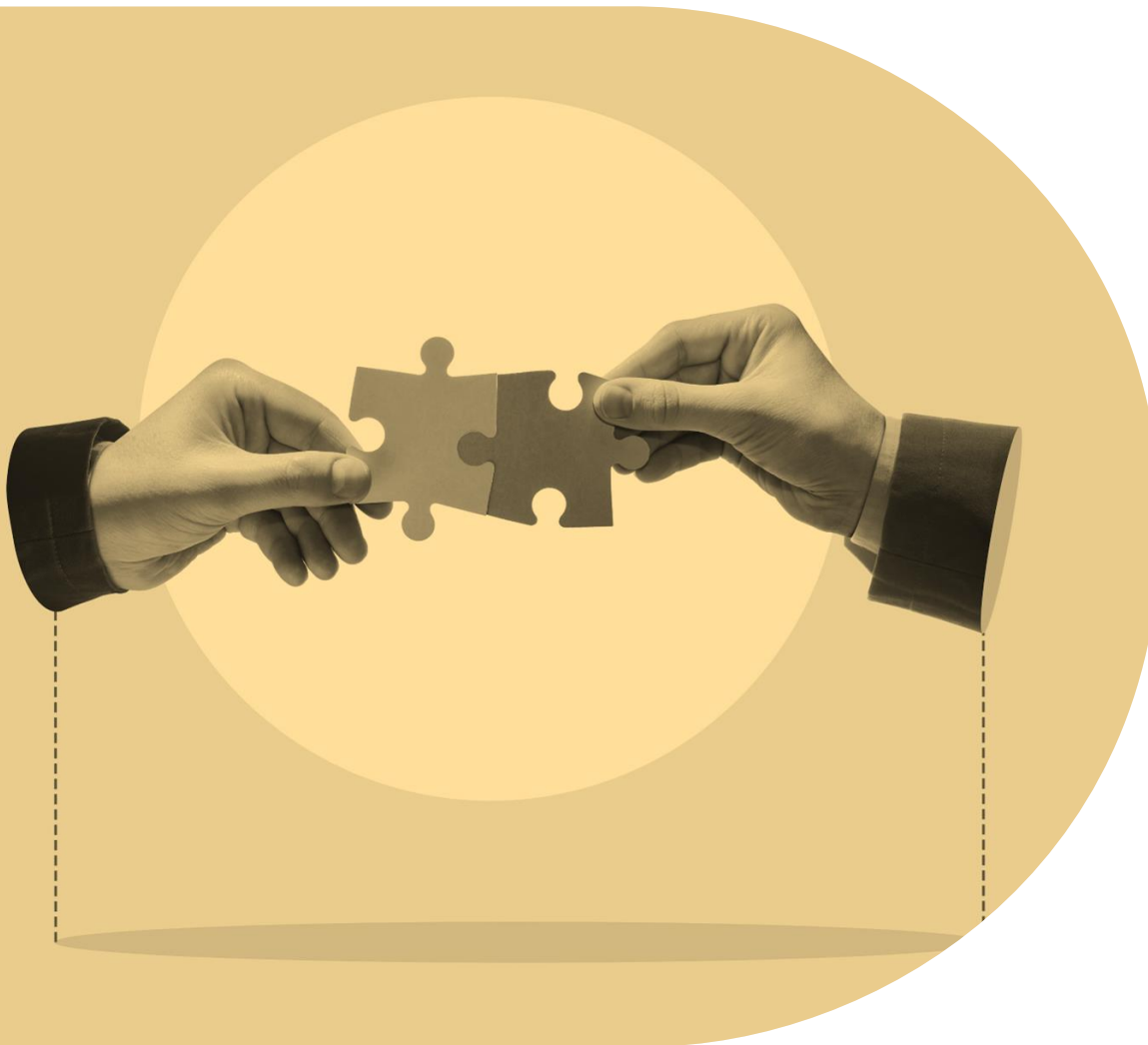
Vuoropuhelun tasot

- ☐ **Johdon taso** sovitaan strategisista tavoitteista ja linjauksista, yhteistyörakenteista ja yleisinä pidettyjen asiakokonaisuuksien toimenpiteistä.
- ☐ **Yhdyspintatasolla** kuvataan ja sovitaan asiakaslähtöisistä palvelupoluista ja palvelujen yhteensovittamisesta, rooleista ja vastuista sekä yhteisistä tehtävistä.
- ☐ **Arjen taso** tehdään asiakaskohtaista yhteistyötä sekä edistetään sujuvaa asiakkaan neuvontaa ja ohjausta yhdyspinnalla toimivissa palveluissa.
- ☐ **Osallistumisen taso** asukkaiden ja asiakkaiden osallisuuden edistäminen omissa palvelussa, palvelujen suunnittelussa ja organisaatioiden päätöksenteossa. Osallistumiseen kannustetaan yhteisön jäsenenä, kuntalaisena, asukkaana ja kansalaisena.

3. Johdon rakenne ja toimenpiteet

- Johdon tasolla linjataan yhteisiä ja yleisiä asiakokonaisuuksia sekä yhdyspinnoilta nousseita ajankohtaisia teemoja. Kerran valtuustokaudessa käydään lakisääteiset neuvottelut hyvinvointialueen ja kuntien välillä, johon myös maakunnan liitto osallistuu. Neuvotteluissa päivitetään hyvinvointialueen, kuntien ja maakunnan liiton yhdyspintasopimus sekä yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet tulevalle valtuustokaudelle. Yhdyspintaohjelma on mahdollinen väline koota kokonaisuus.
- *"Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Neuvottelussa voidaan sopia ainakin yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta."* (14§ 611/2021)
- Yleisiä asiakokonaisuuksia ovat ainakin seuraavat: asuntopolitiikka ja palvelujen tuottaminen asumisen tueksi, työntekijät ja työntekijöiden saatavuus, TKIO-toiminta, tilat ja kiinteistöt, tukipalvelut sekä alueen elin- ja pitovoiman edistäminen.
- Virallisen keskustelun ohella on tärkeää, että viranhaltijajohdon välillä on epävirallista vuoropuhelua. Keskustelua vaativat tilanteet voivat syntyä hyvin nopeasti, jolloin on oltava mahdollisuus sopia asioista matalalla kynnyksellä. Epävirallisessakin yhteydenpidossa on syytä vaalia yhdenvertaisuutta ja käynnistyvien prosessien läpinäkyvyyttä.

Kuntafoorumi

Kuntafoorumi on kuntajohtajien ja kuntien luottamushenkilöjohdon, hyvinvointialuejohtajan, toimialajohtajien ja alueluottamushenkilöjohdon sekä maakunnan liiton johdon ja sen luottamushenkilöjohdon yhteinen strategisen tason foorumi, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Luottamushenkilöjohto tarkoittaa tässä kunkin organisaation hallituksen puheenjohtajaa ja valtuuston puheenjohtajaa. Tämän lisäksi organisaatioiden viranhaltijajohto kokoontuu vapaamuotoisesti. Kokoon kutumisesta vastaa Pohjois-Savon hyvinvointialue ja hyvinvointialuejohtaja.

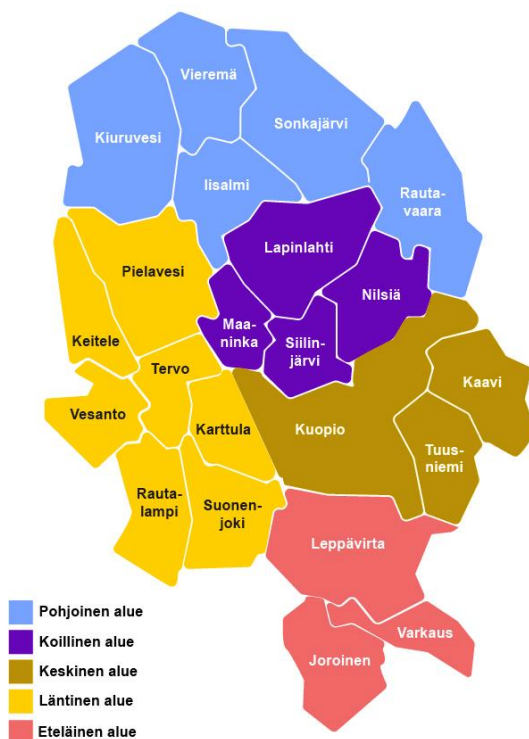
Kuntafoorumin tehtävänä on

- käydä kerran valtuustokaudessa kuntien ja hyvinvointialueen väliset neuvottelut (611/2021, 14§) ja asettaa yhteiset strategiset tavoitteet yhteistyölle. Maakunnan liitto osallistuu neuvotteluihin. Neuvottelujen muodosta ja aikataulusta sovitaan uuden valtuustokauden ensimmäisessä kuntafoorumissa.
- seurata yhteistä maakunnan aluetaloudellista kehitystä sekä tilannekuvaa väestön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilasta, palvelutarpeiden kehityksestä, alueen elinvoiman ja TKIO-toiminnan suunnasta sekä yhdyspintojen toimivuudesta.
- seurata asetettujen strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista vuosittaisen kompassikyselyn avulla.
- linjata yhteistä verkostotyötä tavoitteiden edistämiseksi.

Kompassikyselyn tekemisestä vastaa hyvinvointialue ja tilannekuva tuotetaan hyvinvointialueen ja Pohjois-Savon liiton yhteistyössä. Hyvinvointialueella tilannekuvan tietoa kootaan palvelutuotannosta, asiantuntijapalveluissa sekä HYTE ja osallisuus –palvelualueelta. Hyte-neuvottelukunta linjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet omana lakisääteisenä tehtävänä (vuosittaiset hyte-neuvottelut 612/2023,7§) ja tuottaa tilannekuvan HYTE-kertomuksen myötä. Tilannekuvaa varten hyödynnetään myös asukas- ja palvelun käyttäjiltä koottua tietoa. Kokoamisesta vastaa strategia- ja kehittämissyksikkö.

Palvelukeskustelut

Vuoden 2024 alussa käynnistetään vuosittaiset palvelukeskustelut, jotka käydään jatkossa kerran vuodessa. Osallistujina ovat kuntien ja hyvinvointialueen toimialojen edustajat sen mukaan, miten asialista muotoutuu.

Tavoitteena on strategisten tavoitteiden toteutumisen seuranta sekä uusien yhteistyötarpeiden esiin nostaminen. Keskustelujen tehtävänä on käsitellä seuraavia teemoja:

- Tilannekuvaa paikallisella tasolla, esimerkiksi väestön tila ja palvelutarpeet, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja ennaltaehkäisevän työn tilanne sekä talouden mittarit.
- Tilannekuvan vaikutus esimerkiksi lasten, nuorten ja perheiden palveluihin, ikääntyvän väestön ja erityisryhmien asumiseen, suunniteltuihin uusiin asuinalueisiin ja palveluihin, varautumiseen, työllisyyden palveluihin, maahanmuuton ja kotoutumisen palveluihin, tiloihin, kiinteistöihin sekä tukipalveluihin.
- Toimenpiteistä sopiminen tilannekuvan ja yhteisten tavoitteiden mukaisesti.

Palvelukeskustelun kokoonkutsujina toimivat vuorotellen kunkin alueen kunnat. Kunnat kokoavat yhteistyössä palvelukeskustelussa nostettavat aiheet niin, että toimialajohtajat voivat katsoa sopivimman edustajan toimialaltaan käymään keskustelun tarpeista ja toimenpiteistä. Tilannekuvan kokoamisesta palvelukeskusteluihin vastaa hyvinvointialue tukena Pohjois-Savon liitto.

Palvelukeskusteluissa noudatetaan hyvinvointialueen maantieteellistä aluejakoa seuraavalla poikkeuksella. Kuopion kaupungilla on oma palvelukeskustelu ja Tuusniemi ja Kaavi osallistuvat yhteiseen keskusteluun Lapinlahden ja Siilinjärven kanssa. Kuopion laaja maaseutualue jakautuu hyvinvointialueella kolmen eri alueen välille ja pienempien kuntien asiat tulevat paremmin huomioituksi.

Viestintä ja tiedonkulku

Kuntafoorumin, palvelukeskustelujen sekä yhdyspintatyöryhmien viestinnällinen vastuu on kokouksen kokoonkutsujalla.

Sisäinen tiedonkulku

Työryhmien kokoon kutsuminen toteutuu ajoissa ja valmisteltavat asiat ovat yhteisesti kommentoitavana ennen päätöksentekoa. Mikäli työryhmä niin sopii, tapaamisista tehdään muistiot ja ne jaetaan ja tallennetaan sovitulla tavalla. Työryhmä tiedottaa kaikkia niitä tahoja, joiden toimintaan työryhmän linjauksilla on vaikutusta.

Viestintäverkosto

Viestinnän kokonaisuudesta hyvinvointialueella vastaa viestintä- ja markkinointijohtaja, joka viestintätiimeineen ja kuntien ja maakunnan liiton vastuussa olevien tahojen kanssa muodostavat viestintäverkoston. Kaikkien osapuolten viestintäorganisaatiot osallistuvat käytännön viestinnän jatkotoimiin, kuten tiedotteiden jakoon, www-sivujen päivittämiseen ja suunnitelmien viestintään.

Päätösten läpinäkyvyys

Kuntafoorumin asiakirjat sisältävät linjauksia ja valmistelua osapuolten päätöksentekoon, joten niiden jaosta ja näkyvyydestä myös ulospäin sovitaan erikseen osallistujien kotisivuilla.

Toimenpiteet 2023-2025

TAVOITTEET	Toimenpiteet	Vastuu	Mittarit
Sairauksien, mielenterveyden ongelmien sekä syrjäytymisen ehkäiseminen	Asunnottomuuden verkostomaisen yhteistyön selvittämisen työryhmän käynnistäminen.	Vastuu määrittelemättä	Asunnottomuuden yhteistyö käynnistetty / ei käynnistetty Työryhmän asettamat tavoitteet ja seurannan mittarit
Asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut	Ikääntyneiden asumisen kehittämistyöryhmän perustaminen: asumisen kokonaisuuden tarkastelu, kaavoitus, palveluasuminen, yhteisöllinen asuminen, asumisen ympäristö Erityisryhmien asumisen kehittämistyöryhmän perustaminen	Johtoryhmä, HVA Ikääntyneiden palvelut Vastuu määrittelemättä	Työryhmä perustettu / ei perustettu Työryhmän toiminnalleen asettamat tavoitteet ja seurannan mittarit
Henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman parantaminen	Hyvinvointialueen työntekijöiden asumisen sekä arjen ympäristöjen vetovoimatekijöiden edistäminen. YTA-alueen kansainvälisen rekrytoinnin liikkeelle laittaminen hyvinvointialueella ja kuntayhteistyön tarve maahanmuutto ja kotouttamisen prosessien onnistumiseksi.	Kuntien eri toimialat HVA:n työhyvinvoinnin toiminta Rekrytointipalvelut hyvinvointialueella, vastaa rekrytointipäällikkö.	Kuntien omiin strategioihin kiinnittämät tavoitteet ja mittarit Maahanmuuttajien kiinnittyminen Pohjois-Savossa
Taloutta ja toimintaa ennakoiva tilannekuva ja vuoropuhelu kehityksen suunnasta	Tiedolla johtamisen (tilannekuva ja kompassikysely) mallin työstäminen seuraaviin vuonna 2025 käytäviin kunnan ja hyvinvointialueen neuvotteluihin (611/2021 14§) ja sopimuksen ja ohjelman päivittämiseksi. Sis. mallin kokeilun neuvottelujen pohjatyönä vuoden 2024 aikana. Tiloista ja kiinteistöistä käytävän keskustelun käynnistäminen vuoden 2023 aikana tehtävän kiinteistöselvityksen pohjalta.	HVA, Pohjois-Savon liitto ja kunnat HVA Kiinteistöpalvelut yhdessä HVA toimialat sekä kunnat	Tilannekuva käytössä / ei ole käytössä Kompassikysely tehty / ei ole tehty Käsitelty kuntafoorumissa

4. Yhdyspintojen yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet

Yhdyspinnoilla on olemassa olevaa yhteistyötä ja hyvinkin vakiintuneita rakenteita. Osassa ne ovat vielä kehittymässä. Seuraavassa on yhdyspintakohtaisesti kuvattu yhdyspinnalle kuuluvia asioita. Sen jälkeen rakennetta, jossa näistä asioista päätetään ja viedään eteenpäin. Viimeisellä dialla on toimenpiteitä, joilla yhdyspintatyössä pääsee liikkeelle.

- a. Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet
- b. Sivistys-, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet
- c. Työllisyyden edistämisen yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet
- d. Kotoutumisen ja maahanmuuton yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet
- e. Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet

a. Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet

Mistä yhdyspinnalla on kyse? Kooste sisällöstä laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 6§ ja 7§

Kunnan ja hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä

- Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.
- Hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin.

Kunnan ja hyvinvointialueen on toimittava toistensa tukena hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä.

- Molempien on toimittava yhteistyössä lisäksi muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Molempien on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Vaikuttavaa työtä osana molempien strategista suunnittelua

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä on tavoitteet sekä niitä tukevat toimenpiteet. Päätöksenteossa on otettava huomioon päätösten vaikutukset eri väestöryhmien terveyteen ja hyvinvointiin.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on monialaista työtä ja sillä on oltava nimetty vastuutaho niin kunnassa kuin hyvinvointialueella.

Hyvinvointikertomus ja –suunnitelma välineenä seurata kuntalaisten ja asukkaiden olosuhteita

- Kunta seuraa kuntalaistensa ja hyvinvointialue asukkaidensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunta raportoi tavoitteista ja toimenpiteistä valtuustolle ja hyvinvointialue aluevaltuustolle vuosittain.
- Kunta toimittaa oman hyvinvointikertomuksensa ja –suunnitelmansa hyvinvointialueelle ja hyvinvointialue valmistelee omansa yhteistyössä kuntien kanssa.

Hyvinvointialueen neuvoteltava vähintään kerran vuodessa kuntien ja muiden toimijoiden kanssa

- Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden edellä tässä momentissa mainittujen hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta. Kunnalla on velvoite osallistua neuvotteluihin

Pohjois-Savon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenne 2023

Toimintasäännön mukaisesti 24 edustajaa + 1 aluehallituksesta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) neuvottelukunta

1. Kuntien eri toimialojen edustus
2. Hyvinvointialueen ja maakuntaliiton edustus
3. Työterveyshuollon, järjestörakenteen, oppilaitosten, poliisin ja apteekkien edustus

Hyvinvointialueen HYTE-tiimi Hyvinvointitiedolla johtaminen

- HYTE- ja osallisuuspäällikkö
- Hyvinvointikoordinaattori - ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö
- Hyvinvointikoordinaattori - elintapaohjaus
- Hyvinvointikoordinaattori - tapaturma- ja väkivaltatyö
- Hyvinvointikoordinaattori **suunniteltu resurssi** osallisuus ja yksinäisyyden vähentäminen
- Järjestösihteeri (avustukset ja järjestöyhteistyö)
- Kehittämishankkeet (RRP) (HYTE-palvelukonsepti)

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattorien verkosto

HYTE-koordinaattorien verkosto

Teemaverkostot
ravitsemus, liikunta, seksuaaliterveys, mielenterveys- ja päihde, kaatuminen, väkivalta, kiusaamisen ehkäisy, osallisuus (**suunnitteilla**)

Pohjois-Savon järjestöneuvosto

Pohjois-Savon järjestöfoorumi

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori

Kunnan HYTE-koordinaattori

Eri HYTE-teemojen yhdyshenkilöt

Kunnassa toimiva järjestöfoorumi

Järjestö Järjestö Järjestö

Kunta

EPT-ryhmä

Ruoka-kasvatus työryhmä

Kunnan HYTE-ryhmä

Muut alaryhmät

Kunnan hyvinvointitoimijat

Varhaiskasvatus ja opetus

Tekninen toimi

Liikunta- ja kulttuuri

Nuorisotoimi

Jne...

Hyvinvointialueen palvelutuotanto

Eri HYTE teemojen yhdyshenkilöt (ravitsemus, osallisuus, kaatumisten ehkäisy jne.)

Hyvinvointialueen HYTE-ryhmä
(hyvinvointialueen johtoryhmä)

Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä

Savuton sote työryhmä

Palvelutuotannon edustus

Paikallinen edustus

Työterveys-huolto / apteekit

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet

HYTE-neuvottelukunta ja vuosittaiset lakisääteiset neuvottelut

HYTE-neuvottelukunta johtaa Pohjois-Savon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. HYTE-neuvottelukuntaan kuuluvat hyvinvointialueen toimialajohtajat, kuntien edustajat eri toimialoille jakautuneena sekä maakuntaliiton, työterveyshuollon, järjestöjen ja apteekkien edustus. Neuvottelukuntaan nimetään edustajat ja varaedustajat kerran valtuustokaudessa.

HYTE-neuvottelukunta toteuttaa vuosittaiset lakisääteiset HYTE-neuvottelut. Tällöin jokaisesta kunnasta on edustaja neuvotteluissa. Neuvottelujen tuloksena on seuraavan vuoden painopistealueet Pohjois-Savon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Toiminnasta vastaa hyte- ja osallisuuspalvelualueen hyvinvointikoordinaattorit.

Hyvinvointialueen HYTE-työryhmä

Hyvinvointialueen HYTE-työryhmänä toimii hyvinvointialueen johtoryhmä. Valmistelijana asioille toimii Hyte- ja osallisuuspalvelualue.

Kuntien HYTE-työryhmät

Jokaisella kunnalla on monialainen hyte-työryhmä ja nimetty yhdyshenkilö. Hyvinvointialue nimeää edustajansa kunnan hyte-työryhmään. Tavoite on, että paikallinen yhteistyö hyte- ja sote -toimijoiden välillä lisääntyy.

Olemassa olevat teemaverkostot ja vastuuhenkilöt

Hyvinvointialueen hyvinvointikoordinaattori Säte Rytönen

- Pohjois-Savon kuntien HYTE-yhdyshenkilöiden verkosto
- Itäisen YTA kaatumisen ehkäisyverkosto
- Pohjois-Savon väkivaltatyönverkosto
- Pohjois-Savon kiusaamisen ehkäisyverkosto
- Pohjois-Savon kaatumisten ehkäisyverkosto

Hyvinvointialueen hyvinvointikoordinaattori Marika Lähti

- Pohjois-Savon ravitsemustyöryhmä
- Liikunnallisen elämäntavan edistämisen työryhmä
- Seksuaaliterveyden työryhmä

Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori Helena Törmi

- Pohjois-Savon kuntien ehkäisevän mielenterveys ja päihdetyön verkosto
- Myös muita ehkäisevän työn verkostoja

Lisäksi tavoitteena on koota verkostoja osallisuus- ja järjestöyhteistyön edistämiseen resurssien varmistuessa.

Lue lisää: <https://hyte.pshyvinvointialue.fi/>

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteinen kehittäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialainen palvelukonsepti – RRP Arjen ilo ja tuki -hanke

Kuntien ja hyvinvointialueen yhteisissä tavoitteissa on tullut esille tarve tuottaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monituottaja malli sekä edistää konkreettista yhteistyötä myös asukas- ja asiakastasolla.

Pohjois-Savon hyvinvointialue hallinnoi Kestävää hyvinvointia Pohjois-Savoon -hankekokonaisuudelle. Ohjelmasta on saatu rahoitus hyvinvointia ja terveyden edistämisen palvelukonseptin kehittämiseen ja käyttöönottoon Pohjois-Savossa (Pilari 4, investointi 2). Rahoitus on suuruudeltaan 1,048 miljoonaa euroa vuosille 2023-2025.

Rahoituksella on käynnistetty RRP Arjen ilo ja tuki –hanke, joka edistää palvelukonseptityötä.

Lisätietoa rakenteista ja kehittämistyöstä: HYTE- ja osallisuus –palvelualue, Pohjois-Savon hyvinvointialue

Tulevaisuuden sote-keskus –hanke – osallisuus ja järjestöyhteistyön seuraavat askeleet yhdyspinnoilla

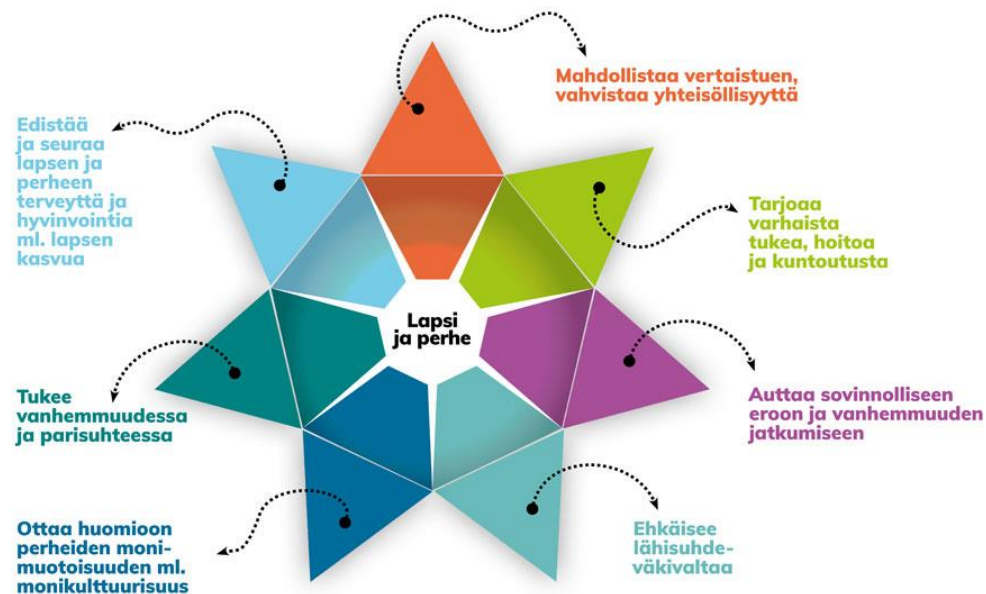
Vuoden 2023 lopussa päättyvässä Tulevaisuuden sote-keskus –hankkeessa on valmisteltu hyvinvointialueen osallisuusohjelmaa sekä osallisuuden työvälineitä sekä järjestöyhteistyötä. Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyölle on seuraavia tarpeita.

- Hyvinvointialueen lakisäätelien vaikuttamistoimielinten sekä kuntien vastaavien yhteistyön vahvistaminen. Hyvinvointialueella nuorisovaltuustolla on ohjaaja, ikäihmisten neuvoston sekä vammaisneuvoston työstä vastaa vanhus- ja vammaisasihenkilö.
- Hyvinvointialueen avustukset yleishyödyllisille yhteisöille on jaettu ensimmäistä kertaa vuoden 2023 aikana. Hyvinvointialueella avustushakuun liittyvistä toimista vastaa järjestösihteeri. Hyvinvointialueen palvelustrategiaan on kirjattu, että avustuskokonaisuus tarkastellaan yhdessä kuntien kanssa.
- Hyvinvointialue on hakenut STM:ltä valtion avun Ruoka-aputoimijoille kuntien puolesta. Ruoka-aputoimijoiden, kuntien ja hyvinvointialueen yhteinen verkosto, Ruoka-apuallianssi, käynnistyy syksyllä 2023
- Asukkaiden ja palvelunkäyttäjien osallisuuden edistäminen on yhteinen tavoite kunnilla ja hyvinvointialueella. Käynnistetään alueellinen osallisuusverkosto edistämään pohjoissavolaista osallisuustyötä.

Toimenpiteet 2023-2025

TAVOITTEET	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta ja mittarit
Sairauksien, mielenterveyden ongelmien sekä syrjäytymisen ehkäiseminen	Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman toimenpiteiden eteenpäin vienti. Vahvistetaan vaikuttavien menetelmien käyttöön ottoon hyvien ja käytäntöjen jakamista. Ruoka-apukokonaisuuden koordinoitiin tähtäävän Ruoka-apuallianssi – verkoston käynnistäminen ja yhteistyön tiivistäminen. Ruoka-apu.fi:n hyödyntäminen Pohjois-Savon osallisuusverkoston käynnistäminen sekä kuntien ja hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten yhteistyön edistäminen. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmien yhteinen edistäminen.	PSHVA:n Hyte- ja osallisuus – palvelualue ja kuntien hyte-työryhmät PSHVA ja ruoka-apuallianssi – verkoston osallistujat PSHVA:n Hyte- ja osallisuuspalvelualue, nuorisovaltuuston ohjaaja ja vanhus- ja vammaisesihenkilö sekä kuntien vastaavat toimijat	Hyte seuranta ja raportointi (vuosikello) (Vaikuttavien menetelmien kysely, Teaviisari) Ruoka-avun valtionapuhakemuksen tavoitteiden mittarit ja seuranta Verkostojen toimintasuunnitelma ja/tai sen tavoitteiden seuranta. Verkoston toiminta ja sen toiminnalleen asettamat mittarit
Asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut	Tuotetaan liikunnan, ravitsemuksen, seksuaaliterveyden, osallisuuden, kaatumisen ehkäisyn, väkivallan ehkäisyn, ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön sekä kiusaamisen ehkäisyn palvelupolkukuvaukset, vahvistetaan yhteydenpitoa ja viestintää sekä selkeytetään eri toimijoiden rooleja. Hyvinvoinnin ja edistämisen toiminnan ja palvelujen löytämisen sekä niihin ohjaamisen toimintamallin kehittäminen – hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminta ja palvelut PTV-alustalla sekä kynnyksettömän neuvonnan kehittäminen Järjestöavustusten tarkastelu yhteisesti ensimmäisen vuoden kokemusten pohjalta. (kirjattu hyvinvointialueen palvelustrategiaan)	PSHVA:n Hyte- ja osallisuus palvelualue sekä teemaverkostot RRP Arjen ilo ja tuki –projektitiimi PSHVA:n Hyte- ja osallisuus – palvelualue ja järjestösihteeri	Palvelupolkukuvaus olemassa: kyllä/ei, Palvelupoluilla sovittujen käytäntöjen ja tilastojen seuranta. Asukkaat: käynnit verkkoalustalla Asiakkaat: elämänlaatu Sidosryhmät: tiedon ja yhteistyön lisääntyminen, verkostokysely Avustusyhdyspinnan selkiytyminen
Henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman parantaminen	Kuntien ja hyvinvointialueen tavoitteet työntekijöiden työkyvyn edistämiseksi, mielenterveyden edistämisen koulutukset, työkykyisyyden suojele.	Sopimusosapuolten HR:t ja Hyte- ja osallisuus palvelualue (PSHVA)	Työntekijöiden työhyvinvointikyselyt, alueellisen hyvinvointikertomuksen mittarit
Taloutta ja toimintaa ennakoiva tilannekuva ja vuoropuhelu kehityksen suunnasta	Lakisääteisten ja vuosittaisten HYTE-neuvottelut ja niiden tulosten edistäminen eri toimijoiden vahvempana yhteistyönä. Tilannekuvan vuosittainen päivittäminen pohjoissavolaisten hyvinvoinnista.	Hyte ja osallisuus palvelualue ja kuntien HYTE-työryhmät	Hyvinvointiraporttien seurantatieto hyvinvoinnin edistämisestä Kompassikyselyn tilannekuva

b. Sivistys, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön rakenteet ja toimenpiteet

Perhekeskuskoordinaation kehittäminen on käynnistynyt. Suunniteltu rakenne käsittää seuraavia yhteistyöverkostoja.

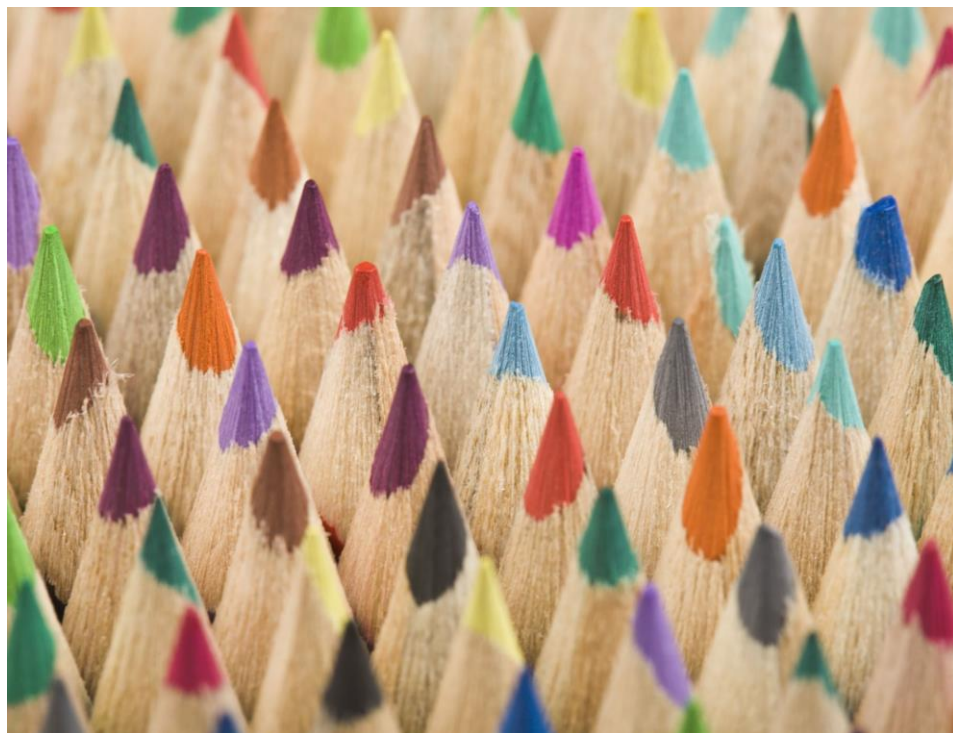
Perhekeskusverkostot viidellä perhekeskusalueella ja perhekeskuskoordinaatio

Perhekeskuksia viisi kappaletta Pohjois-Savossa ja yhteistoiminnan onnistumiseksi kootaan verkstorakenne yhteistyökumppaneista kunnista, järjestöistä sekä muista toimijoista. Tavoitteena on tasalaatuinen yhteistyö hyvinvointialueella. Verkoston puheenjohtajuus on jaettava toimijoiden kesken. Perhekeskusverkoston käynnistymisestä vastaa alue-lähiesihenkilö. Koordinointia voidaan jakaa toiminnan käynnistyttyä.

Kunnissa kohtaamispaikkaverkostot koordinoivat toimintaa lapsille, nuorille ja perheille

Perhekeskustoimintaan kuuluu avoin kohtaamispaikkatoiminta lapsille, nuorille ja perheille. Tilaratkaisut voivat olla kunnilta, järjestöiltä tai muilta toimijoilta. Toiminta kohtaamispaikkaan tuotetaan hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen, seurakuntien toimesta. Toiminta koordinoidaan kohtaamispaikkaverkostosta, josta omistajuus on kunnalla. Perheentaloyhteistyö koordinoidaan järjestöjen toimesta.

Opiskeluhuollon yhdyspintarakenteet

Opiskeluhuolto

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Yhteistyöryhmä on lakisääteinen hyvinvointialueen, kuntien sekä muiden opetuksen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyötä edistävä ryhmä. Yhteistyöryhmässä on oltava oppilaiden, huoltajien, opiskelijoiden sekä opiskeluhuollon työntekijöiden edustus. Yhteistyöryhmässä tulee huomioida eri koulutusasteet varhaiskasvatuksesta ammatilliseen koulutukseen. Yhteistyöryhmä käsittelee eri toimijoiden yhteistyön kysymyksiä ja valmistelee alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman hyvinvointialueen aluevaltuustolle. Vetovastuu Pohjois-Savon hyvinvointialueen perhepalvelujen palveluyksikköjohtaja.

Koulujen ja toisen asteen oppilaitosten opiskeluhuoltoryhmät

Opiskeluhuoltoryhmän tehtävänä on suunnitella, toteuttaa, arvioida ja kehittää opiskeluhuollon kokonaisuutta ja erityisesti yhteisöllistä työtä. Opiskeluhuoltoryhmä on monialainen ja opetushenkilöstön lisäksi siihen kuuluu koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä psykologi- ja kuraattoripalvelujen ammattilaisia. Mukana on tärkeää olla myös oppilaat, opiskelijat ja huoltajat. Toiminnasta vastaa rehtori tai muu toiminnasta vastaava johtaja.

Muut koulu- ja opiskeluyhteistyötä edistävät verkostot

Pohjoissavolaisten kuntien sivistysjohtajat kokoontuvat säännöllisesti suunnittelemaan keskinäistä yhteistyötä. Puheenjohtajuus on vuorottaista. Hyvinvointialueelta toivotaan asiantuntijajäsentä yhteiseen suunnitteluun.

Toimenpiteet 2023-2025

TAVOITTEET	Toimenpiteet	Vastuu	Mittarit
Sairauksien, mielenterveyden ongelmien sekä syrjäytymisen ehkäiseminen	Vanhemmuuden tuen edistämisen menetelmällisen osaamisen edistäminen. Lasten ja nuorten yksinäisyyden vähentäminen. Lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden edistäminen hyvinvointialueella ja kunnissa. Menetelmällisen osaamisen yhteistyön jakaminen.	Perhe- ja vammaispalvelut, Hyte- ja osallisuuspalvelualue ja kunnat, järjestöt ja yhteistyökumppanit	Hyvinvointikertomuksen ja suunnitelman mittarit ja raportointi
Asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut	Viiden perhekeskusverkoston käynnistäminen ja kehittäminen. Tavoitteena asiakkaille tasalaatuinen palvelu sivistys-, sosiaali-terveyspalvelujen yhdyspinnalla sekä eri sidosryhmien kesken. Viiden perhekeskusverkoston ja kuntien kohtaamispaikkaverkostojen yhteistoiminnan edistäminen ja rakenteiden vahvistaminen. Yhden alueellisen foorumin tarpeen selvittäminen. Oppilashuollon yhteistyön edistäminen alueellisen, kuntien sekä oppilaitosten välillä.	Käynnistäminen perhekeskuksen alue-esihenkilö, yhteinen muotoilu Verkostojen vastuuhenkilöiden yhteistyö Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä sekä oppilaitoskohtaiset ryhmät.	Sidosryhmien osallistuminen perhekeskusverkostojen työhön, yhteiset tavoitteet ja mittarit Kokemus yhteistoiminnasta Alueellinen foorumi perustetaan / ei perusteta Yhteistyön toimivuus, verkostoseuranta
Henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman parantaminen	Toimenpiteet etenevät yleisissä ja muiden yhdyspintojen asiakokonaisuuksissa.	HR:t hyvinvointialueella ja kunnissa	-
Taloutta ja toimintaa ennakoiva tilannekuva ja vuoropuhelu kehityksen suunnasta	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen yhteisen tietopohjan kehittäminen. Tilannekuvan mittareiden muodostaminen.	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	Kompassikyselyssä tilannekysely

c. Työllisyyden edistämisen yhdyspinta

Tilannekatsaus työllisyyden edistämiseen

Hyvinvointialueen rakenteet yhdyspinnalla

Kuntouttavat sosiaalipalvelut (kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus) ovat hyvinvointialueella keskitettyjä palveluja ja niistä vastaa hyvinvointialueen työikäisten sosiaalipalvelu alue-esihenkilö. Yhteistyötä rakennetaan sopimuksellisesti kuntakohtaisesti ja tarvelähtöisesti. Kunta nimeää työllisyyden edistämisestä vastaavan henkilön. Tarvittavista palvelutehtävistä nimetään vastinpari työskentelyyn.

TYP:n alueelliset johtoryhmät

Johtoryhmät kokoontuvat Varkauden alueella (Joroinen, Leppävirta, Varkaus), Kuopion alueella (Kuopio, Kaavi, Siilinjärvi, Suonenjoki, Rautalampi, Rautavaara, Tuusniemi) ja Ylä-Savon alueella (Iisalmi, Kiuruvesi, Keitele, Lapinlahti, Pielavesi, Sonkajärvi, Tervo, Vesanto, Vieremä). Hyvinvointialueelta johtoryhmissä ovat hyvinvointialueen työikäisten sosiaalityön alue-esihenkilöt, Kuopion TYP-johtoryhmään palveluyksikköjohtaja

Ohjaamot

Ohjaamo on kaikille alle 30 –vuotiaille tarkoitettu palvelupaikka, jossa saa maksutonta apua ja tukea monenlaisiin asioihin opiskelusta ja työllistymisestä asumiseen ja kaikkeen näiden väliltä. Ohjaamot ovat moniammatillisia keskuksia yhteisille asiakkaille. Yhteistyöverkostojen muotoutuminen on tärkeää nuorten työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Työllisyyden edistämisen suuntaa muutosvaiheessa

Pitkällä tähtäimellä

TE2025 -uudistus tulee muuttamaan rakenteita tulevaisuudessa. Työllisyysalueiden määrä ja maantieteellinen laajuus ratkeaa vuoden 2024 alussa. Säännöllistä linjakeskustelua tarvitaan palvelujen sujuvuuden varmistamiseksi myös tässä hetkessä sekä uudistuksen eri vaiheissa. Pysyvät yhteistyörakenteet tarkastellaan ja käynnistetään 2024 aikana.

Tulevien kuukausien aikana ratkaistava

- Alueet rakentuvat hankalasti yhteensopiviksi työllisyyspalveluissa ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa vaikeuttaen asiakas- ja yhdyspintatason yhteistyötä. Vastinparien määrittäminen eri alueilla on tästä syystä tärkeää.
- Perhekeskusyhteistyön edistämiseksi on suuri tarve, sillä perheelliset työnhakijat ja palveluja tarvitsevat ovat väliin tippujia työllisyyspalveluissa.
- Ohjaamojen toiminnan edistämiseksi vastinparit olisi määriteltävä monialaisten yhteistyöverkostojen kokoamiseksi.

Työllisyysalueiden valmistelevat rakenteet

Varmistetaan, että työllisyysalueille kehittymässä oleviin valmiisiin rakenteisiin tulee hyvinvointialueen edustajat. Työllisyysalueiden valmistelun ohjausryhmiin pyydetään hyvinvointialueen edustajia mukaan yhteisistä palveluista sovittaessa. Tässä valmistelevalle rakenteelle käydään keskustelua myös hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyöstä maahanmuuton ja kotoutumisen kysymyksissä.

Työkyvyn ja työllistymisen tuen –projekti

Työkykyohjelman ja IPS-työhönvalmennuksen avulla helpotetaan osatyökykyisten työttömien työhön pääsyä ja työssä pysymistä. Projekti on osa Kestävää hyvinvointia Pohjois-Savoon –hanketta ja rahoitetaan Kestävän kehityksen Suomi-ohjelmasta (STM). Työkykyohjelmassa kehitetään työkyvyn arviointia sekä muita työkyvyn palveluita osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. **Projektissa viedään eteenpäin käytännön yhteistyötä kuntien, työllisyyspalvelujen sekä hyvinvointialueen välillä.** Työtä tehdään kolmessa työpaketissa, joista toimenpidenostoina seuraavat:

- **Työkyvyn tuen tiimi** kiinnittyy osaksi **monialaista tiimiä**, jonka palvelut määräytyvät asiakkaan tarpeen mukaisesti. Pilotointi toteutuu hyvinvointialueen keskeisellä alueella.
- **IPS (Sijoita ja valmenna) -työhönvalmennuksen** tavoitteena on edistää mielenterveyskuntoutujien työelämään paluuta sekä työelämässä pysymistä. Pilotointi tehdään Siilinjärven aikuispsykiatrian poliklinikalla.
- **Kumppanuusfoorumi** vahvistaa työkyvyn ja työllistymisen tuen monialaista yhteistyötä. Kumppanuusfoorumi käynnistää toimintansa 2024-2025.

Toimenpiteet 2023-2025

TAVOITTEET	Toimenpide	Vastuu	Mittarit
Sairauksien, mielenterveyden ongelmien sekä syrjäytymisen ehkäiseminen	Yhteistyö työikäisten hyvinvointitavoitteissa: tuki- ja liikuntaelinvaivat, mielenterveysongelmat, päihteiden käyttö laskusuuntaan; liikkumisen ja terveempien elämäntapojen löytäminen; yksinäisyyden ehkäisy	Kaikki toimijat	Hyvinvointikertomuksen mittarit ja raportointi
Asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut	Vastinparien löytyminen erilaisilla asiakaspoluilla työllisyyspalveluista, työikäisten sosiaalipalveluista sekä perhekeskusverkostoista. Työkyvyn tuen tiimin –mallin sekä IPS –työhönvalmennuksen mallin laajentaminen kokeiluista koko hyvinvointialuetta koskevaksi. Hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyösopimusten toteutuminen käytännössä kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä. Nuorten työllisyyden edistäminen ja tuki työelämään hyvinvointialueen työpaikoissa (palkkatuki ja muut tuetun työllistymisen mallit)	Työllisyysalueiden valmistelun ohjaus- ja työryhmäryhmät Työkyky ja työllisyyden tuki -projekti sekä peruspalvelujen johto HVA:lla Sopimusosapuolet kunnista sekä hyvinvointialueelta. Ohjaamoyhteistyö sekä hyvinvointialue työntekijöistään	Yhteystiedot löytyvät / ei löydy Mallien käyttöönoton seuranta Yhteistyösopimusten toteutumisen seuranta Yhteistyötä on / ei ole
Henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman parantaminen	Oppilaitosten mukana oleminen yhteistyörakenteissa ja yhdyspintaa koskevissa tarkemmissa kumppanuussopimuksissa.	Työllisyysalueiden valmistelun ohjaus- ja työryhmät	Oppilaitokset mukana / ei
Taloutta ja toimintaa ennakoiva tilannekuva ja vuoropuhelu kehityksen suunnasta	TE2025 –uudistuksen sujuva toimeenpanto ja sen vaatimiin yhdyspintatyön tarpeisiin reagoiminen palveluilla ja yhteistyön rakenteilla, jotka on tehty asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin.	Työllisyysalueiden valmistelun ohjaus- ja työryhmät	Kompassikyselyssä tilannekysely

d. Maahanmuuton ja kotoutumisen yhdyspinta

Kotoutumislaki on uudistumassa (681/2023) ja tulee voimaan 1.1.2025. Lain tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllisyyttä tukevia valmiuksia, kielitaitoa sekä osallisuutta yhteiskuntaan. Tavoitteena on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken.

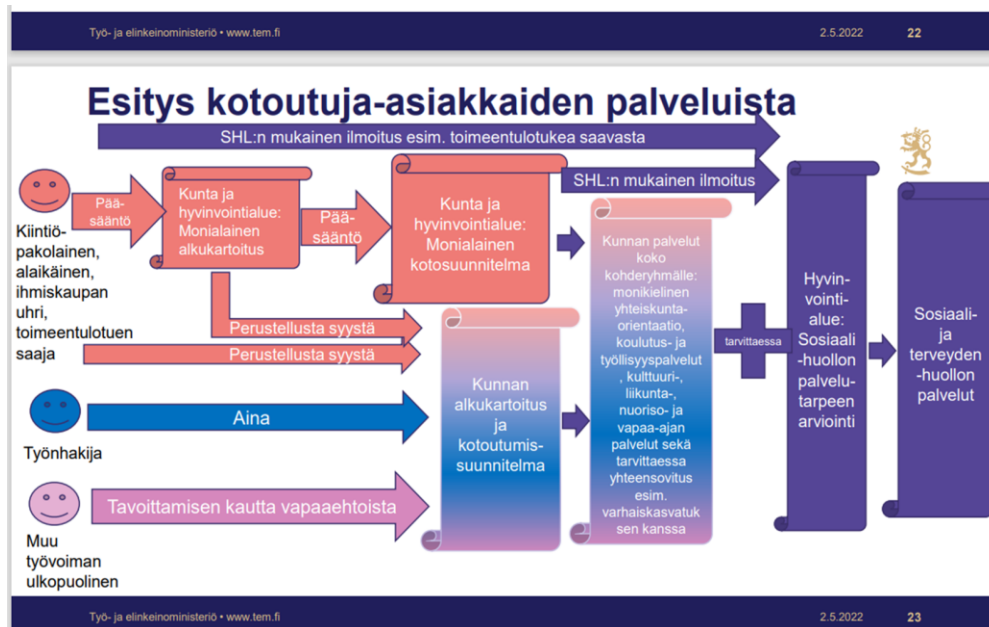
Maahanmuuton ja kotoutumisen tehtävät ovat laajaakin viranomaisyhteistyötä vaativia. Toisaalta maahanmuuton ja kotoutumisen yhdyspinnat rakentuvat eri tasoilla, joissa yhteistyö rakentuu eri toimijoiden kesken:

- Onnistunut kotoutuminen on alueen veto- ja pitovoimatekijä elinkeinoelämän näkökulmasta. Tällä tasolla puhutaan kansainvälisestä tutkimuksen, kehityksen, innovaatio ja osaamisen (TKIO) edistämisestä sekä työvoimapulaan reagoimisesta esim. kansainvälisten rekrytointien hankkeissa.
- Kotoutumisen operatiivinen yhdyspintatyön sopiminen ja palvelujen yhteensovittaminen on toinen yhteistyön taso. Tällöin puhutaan maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisestä ja sujuvista maahanmuuttajan asiakaspolusta.
- Asiakaskohtainen työ yksittäisen henkilön vastaanottaminen ja palvelutarpeen arvioinnin yhteistyö. Tällä tasolla tarvitaan sujuvaa tiedonvaihtoa ja palvelukokonaisuuksien tuntemista.

Kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyö on osa kokonaisuutta näillä kaikilla tasoilla. Esimerkiksi oma tulokulmansa löytyy oppilaitoksilta, kunnilta, Kelalta, hyvinvointialueelta sekä Migriltä ja vastaanottokeskuksilta. Kukin näistä vastaa oman toimialaansa kuuluvista tehtävistä sekä esimerkiksi niiden matalan kynnyksen ohjauksesta ja neuvonnasta. Tässä ohjelmassa ei ole syytä kuvata tehtäviä tarkasti, vaan mahdollistaa hyvän yhteistyön liikkeelle lähtö.

Maahanmuuton ja kotoutumisen yhteistyö – asiakaskohtainen yhteistyö

”Kunta, TE-toimisto ja hyvinvointialue vastaavat yhdessä kotoutumista edistävien ja tukvien toimenpiteiden ja palvelujen järjestämisestä, niihin ohjaamisesta sekä niiden seurannasta. Ne voivat lisäksi laatia paikallisia tai seudullisia yhteistyösopimuksia toimenpiteiden ja palvelujen järjestämisestä alueellaan.”

[Monialainen ja -ammattillinen yhteistyö | Kotoutuminen](#)

Yhteistyö yksilön asiakaspolulla

Kunta on vastaa maahanmuuton ja kotouttamisen kokonaisuudesta. Maahanmuuton ja kotouttamisen yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa toteutuu suunnitelmallisena sosiaalityönä koko hyvinvointialueella, jolloin yhteistyö perustuu asiakkaan sosiaali- ja terveyspalvelun tarpeen arviointiin. Perhekeskuksella on viisi aluetta, joissa toimii perhekeskusverkostot. Yhteyshenkilönä ovat hyvinvointialueen alueyksiköiden aluelähesihenkilöt.

Toimiva prosessikuvaus kunta-HVA yhdyspinnalla

Kuntien ja hyvinvointialueen yhdyspinnalta puuttuu yhdenmukainen prosessikuvaus ja sen jalkauttaminen. Tästä seurauksena on, että maahanmuuttotyö on yksittäisten työntekijöiden ajallisten ja osaamisen resurssien varassa.

Kehittämistarpeiden nostot asiakastyöhön:

- Arjen sujumisen käytännöt on saatava kuntoon. Yhteistietojen nopea löytyminen sekä tiedonvaihdon rakenne on saatava pikaisesti käyntiin tarpeiden ennakoinnin parantamiseksi.
- Tarve on sen selvittämiselle, että olisiko hyvinvointialueella hyvä olla nimettyjä kototyöntekijöitä, jotka toimisivat vahvana asiantuntijana sosiaalityössä ja perhekeskustoiminnassa. Hyvää käytäntöä on jo Kuopiossa. Millainen käytäntö kattaa hyvinvointialueen?
- Kehittämistyöryhmän kokoaminen arjen kotouttamistyön prosessin kuvaamiseen sekä verkostojen selkeyttämiseen. Vastuu tästä kunnilla. Työskentelyn luontevana foorumina on TE2025 -uudistuksen muutosvaiheeseen kytkeytyvät työllisyysalueiden valmistelun ohjausryhmät ja myöhemmin työllisyysalueet.

Maahanmuuton ja kotoutumisen yhteistyö – yhdyspintaa kehittävä yhteistyö ja

Tarve laajemman toimijajoukon yhteiselle vuoropuhelulle

Yhdyspinnan toimivuuden kehittäminen kotouttamisen ja maahanmuuton työssä on kuitenkin tunnistettava laajaksi viranomaisyhteistyöksi. Yhdyspintatyön laajentaminen koskemaan ministeriöiden, Kelan, Migrin, vastaanottokeskusten verkostoa, poliisia sekä muiden tarpeellisten toimijoiden yhdyspintoja ja tiedonvaihdon parantamista.

Edellisellä sivulla kuvattu hyvinvointialueen ja kunnan yksilötason sekä yhdyspintatason sekä tämän laajemman toimijajoukon yhteisen työn kuvaukseen työvälaineitä saa kotouttamislaista: esimerkiksi kuntien koto-ohjelmat voivat sisältää yhteisiä elementtejä yhdyspinnan työstä, kunta tai useampi kuntayhdessä voi asettaa paikallistason neuvottelukunnan laaja-alaisen toimijajoukon kokoamiseksi.

Mahdollisen alustan yhteistyön tekemiselle voi saada työ- ja elinkeinoministeriön kumppanuusohjelmasta, joka tukee kotoutumista ja yhteiskunnan vastaanottavuutta tuomalla toimijoita yhteen sekä lisäämällä monialaista ja moniäänistä yhteistyötä. [Kumppanuusohjelma johdattaa kohti inklusiivista yhteiskuntaa | Kotoutuminen](#)

Elinkeinoelämän kansainväliset rekrytointitarpeet

Elinkeinoelämän tarpeet sekä työvoiman saatavuus myös sote-alalle on merkittävä tavoite hyvinvointialueelle. Samoin tutkimus-, teknologia- ja innovaatio-osaaminen tarvitsee kansainvälistyvää työvoiman saantia ja yrittäjien kiinnostusta alueeseen. Kuntien näkökulmasta on pohdittava tulijoiden asuinympäristöä ja arjen rakentumista mahdollisille muuttajille ja yrityksille. Kansainvälisen rekrytoinnin onnistuminen vaatii hyvää yhteistyötä kuntien ja rekrytoivien tahojen, kuten hyvinvointialueen välillä.

ELY-keskukset alueellisen yhteistyön moottorina

ELYllä on kuntia ohjaava rooli maahanmuuton ja kotoutumisen työssä. Uudessa kotoutumislaissa (681/2023) Ely seuraa alueellista kehittymistä myös hyvinvointialueen osalta. Ely:n asiantuntijat tekevät viranomaisia kokoavaa verkostoitumisen työtä.

Pohjois-Savossa maahanmuuttoverkosto kokoaa olennaiset viranomaistahot yhteen kaksi kertaa vuodessa tarkastelemaan maahanmuuton tilannetta. Tämän alla on lähdetty kokoamaan kuntien ja hyvinvointialueen työntekijöitä yhteen säännöllisiin tapaamisiin, joissa keskitytään tiedonkulkuun ja yhteistyön sujuvuuteen. Näissä voidaan käydä keskustelua yhdyspintaprosesseista.

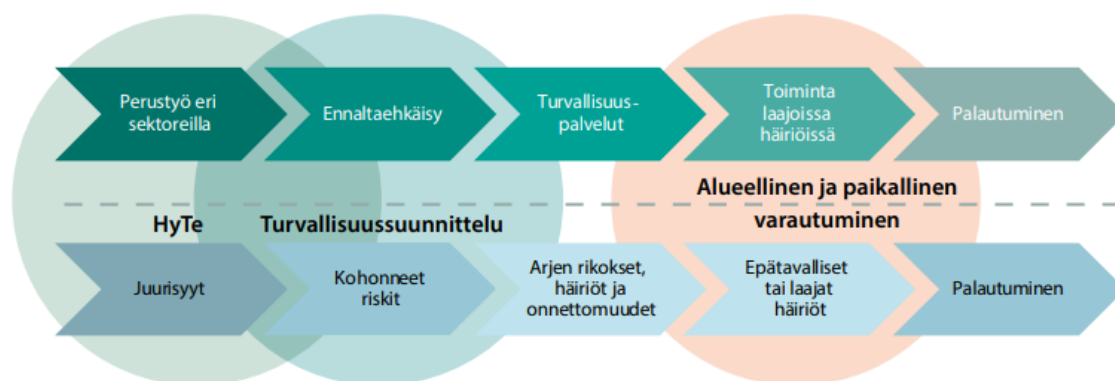
Itä-Suomen ETNO toimii etnisten suhteiden neuvottelukuntana. Verkoston tehtävänä on hyvien väestösuhteiden edistäminen. Tehtävänä on edistää vuoropuhelua ja yhteistyötä maahanmuuttajien, etnisten vähemmistöjen, viranomaisten, poliittisten puolueiden työelämän ja kansalaisjärjestöjen välillä. Tavoitteena on myönteisen asenneilmapiirin edistäminen.

Toimenpiteet 2023-2025

TAVOITTEET	Toimenpide	Vastuutaho	Mittarit
Sairauksien, mielenterveyden ongelmien sekä syrjäytymisen ehkäiseminen	Maahanmuuttajien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen esteiden ja edistävien asioiden tarkastelu. Maahanmuuttajien osallisuutta edistävät toimenpiteet – Työ- ja elinkeinoministeriön kumppanuusohjelmaan osallistuminen	Kuntien hyte-työryhmät kuntien kotouttamistoimenpiteissä Kukin toimija oman organisaationsa puitteissa	On huomioitu, ei huomioitu Osallistuminen kyllä/ ei
Asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut	Hyvinvointialueen organisoituminen maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvässä työssä. Yhteyshenkilöt ja yhteystiedot selkeästi esille asiakastilanteissa sekä hyvinvointialueen kotiitiimin perustamisen mahdollisuuksien selvittäminen. Kehittämistyöryhmä kuvaamaan yhdyspintaprosessin Pohjois-Savolaisessa toimintaympäristössä. Kiireellisin on maahan ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten tilanteen selvittäminen. Liikkeelle lähteminen ELYn verkostotyöhön osallistumisesta.	Vastuu taho määrittelemättä ELYn maahanmuuttoverkostotyö Kunnat, työllisyysalueita valmistelevat työryhmät sopivat yhdessä.	Kokemus yhteistyön edistymisestä Prosessikuvaukset ovat olemassa / eivät ole
Henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman parantaminen	Kunnat, hyvinvointialue, TKIO –yhteistyö, oppilaitosyhteistyö kansainvälisen rekrytoinnin asioissa. (Strategisen tason yhteistyö)	Hyvinvointialueen rekrytointipäällikkö kansainvälisissä rekrytoinneissa. Johdon tasolla linjattava yhteistyö	Kansainvälisten rekrytointien onnistuminen ja työntekijöiden kiinnittyminen, tilastot
Taloutta ja toimintaa ennakoiva tilannekuva ja vuoropuhelu kehityksen suunnasta	Työvoiman tarpeiden ennakkoinnin edistäminen sopivilla mittareilla osana tilannekuvaa.	Pohjois-Savon liitto	Maahanmuutto osana kompassikyselyä ja osana tilannekuvaa

e. Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen

Turvallisuus on hyvinvointia, hyvinvointi on turvallisuutta

Kaavio 1. Turvallisuuden arvoketju

Lähde [Turvallisuutta kaikkialla – paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Turvallisuus, varautuminen ja väestönsuojelu

Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa esitetään suomalaisen yhteiskunnan varautumisen yleiset periaatteet. Varautuminen toteutetaan kokonaisturvallisuuden toimintaperiaatteella, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä (Lähde: YTS 2017, 5)

[Lähde: YTS 2017 suomi.pdf\(turvallisuuskomitea.fi\)](#)

Turvallisuussuunnittelu

Turvallisuussuunnittelun perusyksikkö on kunta, mutta suunnitelman tekemisessä hyödynnetään laajaa yhteistyötä. Turvallisuussuunnitelman kohteena ovat osittain ongelmien juurisyyt kohonneet riskit paikallisella tasolla. Näitä voivat olla esim. nuorten miesten rikollisuus, ikääntyneiden asumisen turvattomuus tai liikenneonnettomuudet. Turvallisuussuunnitelmassa esitetään toimenpiteitä esiintyviin kohonneisiin riskeihin. Turvallisuussuunnitelmassa liikutaan lähellä kahta paikallista yhteistoimintamuotoa, valmiutta ja varautumista ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Toimijat ovat samoja, joten yhteistyötä on hyvä tehdä.

Kunnan ja pelastustoimen yhdyspinnan rakenteita

Pohjois-Savon kuntien ja pelastuslaitoksen varautumis- ja valmiustoiminnan yhteistyö

Pohjois-Savon pelastustoimi

Pohjois-Savon pelastustoimi on tehnyt toimialueellaan kuntayhteistyötä vuodesta 2004. Yhteistyöverkostoilla on pitkät perinteet ja toiminta jatkuu hyvinvointialueen käynnistyttyä.

Arjen yhteistyö tehdään pelastuslaitoksen ja kuntien kesken onnettomuuksien ja tulipalojen ennaltaehkäisyssä, pelastustoiminnassa ja muussa turvallisuustyössä. Pelastuslaitos ja hyvinvointialue huolehtivat asukkaista.

Valmiussuunnittelu

Pelastusviranomaiset tukevat kuntien valmiussuunnittelua ja varautumista. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen ylläpitämä 24/7 tilannekeskus ISTIKE välittää kuntien johtoryhmille tietoa turvallisuusasioista etupainotteisesti.

Pohjois-Savon valmiustoimikunta

Pohjois-Savon valmiustoimikunta toimii alueellisena varautumisen yhteistyöelimenä. Toimikunnassa on mukana hyvinvointialueen, viranomaisten, kuntien, järjestöjen ja elinkeinoelämän edustajat. Puheenjohtajana on hyvinvointialuejohtaja. Toimikunnassa kehitetään yhteistä varautumista suuronnettomuuksien ja laajojen häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen varalle. Lisäksi toimikunta seuraa toimintaympäristön muutosta ja turvallisuusilmiöitä. Hyvinvointialueen turvallisuuspalvelut huolehtii toimikunnan kokouskutsuista ja -järjestelystä.

Kuntien ja pelastuslaitoksen yhteistyöryhmä (varautumisverkosto)

Varautumisverkostoon kuuluvat pelastuslaitos ja Pohjois-Savon kunnat sekä muita varautumiseen ja turvallisuuteen liittyviä henkilöitä.

Alueellisen varautumisen yhteensovittaminen

Hyvinvointialueet huolehtivat alueelliseen yhteiseen varautumiseen liittyvistä tehtävistä ja yhteistyön edellytysten järjestämisestä. Maakuntien on huolehdittava esimerkiksi siitä, että eri toimijat yhdessä arvioivat alueellisesti merkittävät riskit seuraavat ja arvioivat turvallisuuteen vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia, suunnittelevat varautumista ja järjestävät maakunnan alueella valmiusharjoituksia. Alueellinen yhteinen varautuminen ei korvaa tai rajoita eri toimialojen varautumisen johtamis-, yhteensovittamis- ja valvontatehtäviä tai -vastuita.

Toimenpiteet 2023-2025

TAVOITTEET	Toimenpide	Vastuutaho	Seuranta ja mittarit
Sairauksien, mielenterveyden ongelmien sekä syrjäytymisen ehkäiseminen	Turvallisuussuunnitelmat kunnissa ja yhteistyö turvallisuuskysymysten ratkaisemiseksi.	Kunta	Turvallisuussuunnitelmien määrä ja niiden mittarit Hyte-teemassa hyte-kertomus ja sen mittarit
Asiakaslähtöiset ja yhteensovitetut yhdyspintapalvelut	PSHVA:n ja kuntien välisen yhteistyösopimuksen tekeminen Alueellisen yhteisen varautumisen yhteensovittamisen painopisteiden sopiminen varautumisverkossa.	PSHVA PSHVA, varautumisverkosto	Yhteistyösopimus tehty / ei tehty Painopisteet sovittu / ei sovittu
Henkilöstön saatavuuden parantaminen ja alueen vetovoiman parantaminen	Pelastusopiston kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen edelleen, ammattien vetovoimatyö. Edunvalvonta pelastusopiston roolista.	Kunnat, hyvinvointialue, maakunnan liitto	Tilanteen seuranta
Taloutta ja toimintaa ennakoiva tilannekuva ja vuoropuhelu kehityksen suunnasta	Pohjois-Savon kokonaisturvallisuuden klusteri –hanke – hanke kytkee yhteen kokonaisturvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta keskeisen elinkeinotoiminnan, koulutuksen, osaamisen ja viranomaistoiminnan. Tuottaa kykyä varautua monimuotoisiin tulevaisuushaasteisiin ja ylläpitää yhteiskunnan toimintakykyä myös poikkeusoloissa.	Pohjois-Savon liitto	Hanke käynnistynyt

Tekijät

- Ohjausryhmä – edustajat hyvinvointialueelta ja kunnista
- Seutukierrokset sekä kommentoinnit: Kunnanjohto ja johtavat luottamushenkilöt
- Pohjois-Savon liitto
- Hyvinvointialueen toimialat: Hyte- ja osallisuuspalvelualue, Ikääntyvien palvelut, Perhekeskuspalvelut, Pelastustoimi
- Työllisyyspalvelut ja maahanmuuttokoordinaattorit: Varkaudesta, Kuopiosta sekä Iisalmesta
- ELY-keskuksen maahanmuuttoasiantuntijat

